Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT פרייז 20 גראשען

הײַנט 8 זײַטען.

נייער פאלקסבלאט

אונפארטייאישע פאליטיש=געזעלשאפטליכע טאג=צייטונג

Nr. 259/1554 | Łódź, Sroda 7 listopada 1928 r. | זעקסטער יאהרגאנג | לאדז, מיטוואך, כד מרחשון תרפ"ט | Nr. 259/1554

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 24-71. | אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פּיעטריקאווער 21, טעל. 24-71

שטורמישע סצענעס אין סיים.

פואנקארע'ס רעגירונג אין דימיסיע.

נעכטיגע זיצונג פון סיים.

וואַרשאַ, 6. (טעלעפאָניש פון אונזער סיים־קאָרעספּאָנדענט).

די אַלגעמיינע ערוואַרטונג איז געווען, אַז די היינטיגע סיים־זיצונג וועט זיין זעהר שטורמיש צו־ליב די געשעהענישען אין לעמבערג. די פראַגע איז אָבער אַרורך פערהעלטנישמעסיג רוהיג. און אַ גרויסער סקאַנדאַל איז אויסגעבראָכען צוליב גאָר אַנ'אַנדערע סיבה.

דער סיים האָט בעהאַנדעלט די ביורזשעט־פראַגע. רעפּ. מאַרעק (פּ.פּ.ס.) האַלט אַ גרויסע רעדע, אין וועלכער ער איז כמעט מיותר אויף דער אָפּאָזיציע פון פּ.פּ.ס. און רעדט שיער נישט וועגען אַ מיטאַרבייט מיט דער רעגירונג אין אויסערן־ענינים און אַפילו אין אינערליכע מיט געוויסע בע־דינגונגען.

רעפּ. מאַרעק בעריהרט וויטער דעם בעריהמ־טען

אינטערוויאו פון מאַרשאַל פּילסודסקי

פון 1־טען יולי און זאָגט, אַז דאָס איז געווען דאָס שוואַנענ־ליד פון דער פריהערדיגער רעגירונג. די נייע רעגירונג פון פּראָפ. באַרטעל האָט נישט נאָר נאָר קיין כוח נישט געהאַט זיך אַקעגענצושטעלען די אויספיהרונגען פון מאַרשאַל, נאָר האָט זיך מיט איהם סאָלידאַריזירט.

רעפּ. ריבאַרסקי (נ. ד.) ווייזט אָן אויף דער פערשאַרפונג און קריזיס פון האַנדעלס־בילאַנס און אַז די רעגירונג טוט גאָרנישט דאַגעגען.

רעפּ. קושיושאַנאָווסקי (סאַנאַציע) שטעלט זיך אָפּ אויף דער

איבערלאַסטונג פון לאַנד מיט שטייערן

וועלכע זענען פאַרהאַן אַ חוץ אָפענע אויך פער־מאַסקירטע. דאָסווירטשאַפטליכע לעבען פון לאַנד האָט צוויי כאַראַקטעריסטישע שטריכען: הויכער פּראָצענט־זאַץ און מסחר אויף ראַטעס (לאַנגטער־מיניגע וועקסלען), וואָס איז זעהר שעדליך. די ווירט־שאַפט פון לאַנד געהט

אומפערמידליך צו אַ קריזיס

און ס'איז גלייכער דעם קריזיס צו דערנעהנטערן איידער אָפּצושלעפּען, וויל איצט פערמאָגט דער מלוכה־אוצר מעהר וואַלוטע און ס'וואָלט לייכטער געווען דעם קריזיס דורכצומאַכען.

עס נעהמט דאַן אַ וואָרט דער אוקראַאינישער דעפּוטאַט כרוצקי. נעבען איהם בעווייזט זיך באַלד מינ. סקלאַרקאָווסקי, גרייט צו ענטפערען. רעפּ. כרוצקי הויבט אָן רעדען וועגען דעם 10־טען יאָהרטאָג פון דער פוילישער אומאָפּהענגיגקייט און זאָגט, אַז די לעמבערגער געשעהענישען האָבען בעוויזען, אַז

אין דער פוילישער נשמה האָט זיך דערוועקט

די אַטאַוויסטישע שנאָה צום אוקראַאינישען פאָלק. מאַרשאַלעק דאַשינסקי רייסט איהם איבער נישט ערלויבענדיג צו בעליידיגען דאָס פוילישע פאָלק.

רעפּ. כרוצקי רעדט וויטער, זאָגט, אַז די גאַנצע פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר די געשעהענישען פאַלט אויפ'ן וואָיעוואָדע גאָלוכאָווסקי, אַז קיין אַטענ־טאַטען מצד די אוקראַאינער זענען נישט געווען.

ווען מינ. סקלאַרקאָווסקי בעווייזט זיך אויף דער טריבונע ווערט אַ טומעל. מאַרש. דאַשינ־סקי בעט צו געבען אַ וואָרט דעם „בעשולדיגטען".

מינ. סקלאַרקאָווסקי האַלט, אַז די גאַנצע שולד טראָגען די אוקראַאינער, אַ בעווייז, איז, וואָס די קר־בנות פון די פּאָליאַקען זענען גרעסער (צווישענרוף: די אוקראַאינער האָבען מורא געהאַט זיך צו מעל־דען!) דער מיניסטער ערקלערט, אַז די רעגירונג וועט זיך נישט אָפּשטעלען פאַר קיין רעפּרעסיעס, ביי די ווערטער

ברעכט אויס אַ טומעל.

אַ געפייף, געשרייען: אַ סקאַנדאַל! די אוקראַאינער זינגען זייער הימן. 3

ווען אין זאַל ווערט רוהיגער, נעהמט אַ וואָרט רעפּ. סלאַוועק (סאַנאַציע) ער שטעלט זיך אָפּ אויף רעפּ. מאַרעקס רעדע וועגען פּילסודסקי'ס אינטער־וויאו און דריקט זיך אויס, אַז די רעדע איז

אונפערשעהמטע געמיינהייט.

אין זאַל ווערט אַ מורא'דיגער טומעל, די פּ. פּ.ס.'ישע רעפּוטאַטען שפּרינגען אויף פון די ער־טער און שרייען צו סלאַוועק'ן:

לאַבוז! גנב!

און צו רעפּ. פּאָליאַקעוויטש: אידיאָט!

נאָכ'ן ראָויגען סקאַנדאַל רעדט רעפּ. בורקע (סאַנאַציע), וועלכער זאָגט, אַז פּ.פּ.ס. איז פערוואַנ־דעלט געוואָרען אין

אַ פּאַרטיי, אויף וועלכער עס פּאַראַ־זיטירען יודישע אַדוואָקאַטען.

רעפּ. האַרטגלאַס שלאָגט איהם איבער:
— דערצעהלט עס קירשבוים'ען, ווישליצקי'ן, לעווענהערצ'ן און פרויען פון מאַנכע פוילישע מי־ניסטאָרען!

רעפּ. ניעדזשאַלקאָווסקי (פּ.פּ.ס.) טראָגט דאַן אַריין אַנ'אינטערפּעלאַציע וועגען די קאָנפיסקאַ־ציע פון „ראָבאָטניק" און אין זיין רעדע שטעמפּעלט ער דעם אַרויסטריט פון סלאַוועק'ן.

עס ווערען אַריינגעטראָגען צוויי דרינגענדע פאָר־שלאַגען וועגען לעמבערג: פון איינסעל: די רעגי־רונג זאָל אויספאָרשען די שולד פון די אוקראַאי־נער און פון די אוקראַאינער — אַרויסשיקען קיין לעמבערג אַנ'אויספאָרשונגס־קאָמיסיע.

* * *

אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם סקאַנדאַל צוליב רעפּ. סלאַוועקס רעדע שמועסט מען אין די סיים־קולואַרען, אַז צווישען רעפּ. סלאַוועק און רעפּ. מאַ־רעק זאָל פאָרקומען אַ דועל.

* * *

אויף דער היינטיגער סיים־זיצונג האָט רעפּ. ראַסנער אַריינגעטראָגען אַ דרינגענדען פאָרשלאַג וועגען מעכאַניזירען די בעקערייען, פון וואָס ס'דראָהט רואינירט צו ווערען פיל יודישע בעקערס.

דימיסיע פון פואַנקאַרע'ס קאַבינעט

צוליב דער דימיסיע פון 4 מיניסטאָרען.

פּאַריז, 6. (אַטע). די 4 ראַדיקאַל־סאָציאַ־ליסטישע מיניסטאָרען העריאָ, פּערע, סאַראָ און קעניל האָבען זיך היינט אָנגעגעבען אין דימיסיע. פואַנקאַרע האָט תיכף מיטגעטיילט דעם מלוכה־פּרעזידענט, אַז אַזוי ווי ער האָט געהאַט אָנגע־זאָגט זיך אָנצוגעבען אין דימיסיע, אויב עמיצער פון די מיניסטאָרען וועט אַרויסטרעטען פון קאַבי־נעט, בעט ער די דימיסיע פון דער גאַנצער רע־גירונג. דער פּרעזידענט האָט די דימיסיע אָנגע־נומען.

אין אַ בריף צו פואַנקאַרע'ן ערקלערט העריאָ זיין דימיסיע דערמיט, וואָס אויפ'ן ראַדיקאַל־סאָ־ציאַליסטישען קאָנגרעס אין אַנזשער איז אָנגענו־מען געוואָרען אַ בעשלוס, אַז די מיטגלידער פון דער פּאַרטיי זאָלען אַרויסטרעטען פון דער רעגירונג.

זונטאָג, דעם 11=טען נאָוועמבער ד. י.

— גיט אַרויס —

„נייער פאָלקסבלאַט"

א גרויסען נומער

געווידמעט דעם 10=טען יאָהרטאָג פון פּוילען'ס אומאָפּהענגיגקייט.

דער נומער וועט האַלטען עטליכע צעהנדליג זייטען און וועט ברענגען זעהר אַ רייכען

פובליציסטישען, היסטאָרישען און ליטעראַרישען מאַטעריאַל, געשריבען ספּעציעל פאַר'ן „נייעם פאָלקסבלאַט".

דער נומער וועט אַרויסגעגעבען ווערען אין אַ פילפאַך

פערגרעסערטער אויפלאַגע און וועט פער־

שפּרייט ווערען איבער דער

גאַנצער וועלט.

אַנאָנסען צו דעם נומער ווערען אָנגענומען אין דער אַדמיניסטראַציע

פּיעטריקאָווער 21, טעלעפ. 24-71.

Dr. med. I. WAJNBERG

CEGIELNIANA 47, tel. 26-02

אינערליכע קראַנקהייטען. ספּעציעל פאַר לונגען־און האַרץ־קראַנקהייטען, בעשטראַהלונגען און קינסטליכע בערג־זון. אין דערהיים פון 3—5 נאָכמיטאָג.

צוריקגעקעהרט.

וואַל=קאָמיטעט פון סאָציאַליסטישע האַנטווערקער און כאַלופּניקעס, אָגראָדאָוואַ 9

5 אַלע האַנטווערקער, כאַלופּניקעס, 5

ווי איבערהויפּט די אַלע, וואָס האָבען וואַל־רעכט אַלס אַרבייטס־געבער — שטימען דעם 18. נאָוועמבער

ביי די וואַלן צו דער קראַנקען=קאַסע פאַר דער ליסטע נומער 5

טראָצקי קומט צוריק קײן מאָסקװע
אײנאײנעם מיט אַנדערע פירער פון דער אָפּאָזיציע.

בערלין, 6 (ספּ. טעל.) „רול" מעלדעט, אַז טראָצקי און ראַדעק און אױך אַנדערע אָנפירער פון דער אָפּאָזיציע האָבן בעקומען די ערלױבעניש צו קומען קײן מאָסקװע. די בעגעגעניש צװישען טראָצקי און סטאַלין'ען איז נישט צושטאַנד געקומען, װײל טראָצקי װיל װײטער פערנעהמען אַ אָפּאָזיציאָנעלע שטעלונג און װיל נישט אָפּשטעלען דאָס דרוקען פון זײנע זכרונות, װעלכע קאָמפּראָמיטירען סטאַלין'ען און דעם גאַנצען סאָװיעטישען סיסטעם.

אױפשטאַנד אין טריפּאָליס.

טריפּאָליס, 6 (ספּ. טעל.) אָרטיגע פּאָליצײ־אָפּטײלונגען זענען אָנגעפאַלען אױף די אױפשטענדיגע שבטים, דער'הרג'ענדיג איבער הונדערט מענשען. פון דער איטאַליענישער זײט זענען דער'הרג'עט געװאָרען 2 אָפיצירען און 30 זעלנער.

טראָן־רעדע פון ענגלישען קעניג
בײ דער פּאַרלאַמענט־ערעפנונג.

לאָנדאָן, 6 (אַטע) קעניג געאָרג דער 5. האָט הײנט בײ דער ערעפנונג פון פּאַרלאַמענט געהאַלטען די טראָן־רעדע. דער קעניג האָט בעטאָנט, אַז די ענגלישע רעגירונג האָט גוט געטון, אונטערשרײבענדיג דעם קעלאָג־אָפּמאַך. ענגלאַנד װעט װײטער מיטאַרבײטען אין פעלקער־בונד און נאָכנעהן דער ענטװאָפנונג אױף װיפיל דאָס װעט ערלױבען די זיכערקײט פון לאַנד.

בנוגע דער ענטשעדיגונגס־פראַגע האַנדעלט ענגלאַנד לױט אַ פערשטענדיגונג מיט פראַנקרײך, בעלגיען, דײטשלאַנד, איטאַליען און יאַפּאַן. אַז די פראַגע זאָל ענטגילטיג ערלעדיגט װערען. װײטער װעלען זיך אָנהױבען די אונטערהאַנדלונגען װעגען אָפּרוימען דעם רהײן־געביט.

דער קעניג האָט דאַן גערעדט װעגען דער פרײנדשאַפט צװישען ענגלאַנד און יאַפּאַן און האָט אױסגעדרוקט די צופרידענהײט, װאָס אין כינאַ װערט געשאַפען אַ צענטראַלע רעגירונג. דער קעניג האָט געענדיגט זײן רעדע מיט אַן אַפּעל װעגען אױסערסטער שפּאָרזאַמקײט בײ עפענטליכע אױסגאַבען.

פּראָצעס פון דער העברעאיס־טישער „ראַטע".

ירושלים, 6 (טעלעגראַפיש דורך יט"א). דאָס געריכט אין תל־אביב האָט בעטראַכט דעם פּראָצעס נעגען די אָנפאַלער אױף אײן אָװענד פון „פּועלי־ציון" אין תל־אביב דעם פערגאַנגענעם שמחת־תורה, 4 פּערזאָן זענען בעפרײט געװאָרען, 15 זענען פער'משפּט געװאָרען אױף 15 טעג אַרעסט און אָפּצולעגען די שטראָף אױף אַ יאָהר צײט בײ אַ קױצע פון 10 פונט שטערלינג.

אײפערזיכטיגער מאַן
רײסט אױף זײן הױז מיט דינאַמיט.

באַרמען, 6 (אַטע) דאָ האָט פּאַסירט אַ שרעקליכער אױפרײס־אַטענטאַט. אַ הױז־װירט, װעלכער איז געװען אײפערזיכטיג פון זײן יונגער פרױ, האָט מיט דינאַמיט אױפגעריסען זײן הױז, דאָס הױז איז חרוב געװאָרען. אין אַלע אַרומיגע הײזער זענען אױסגעהאַקט געװאָרען די שױבען. פיל אײנ־װאױנער זענען פערװאונדעט געװאָרען. דער אַטענ־טעטער איז ענטלאָפען.

דער רעגירונגס־קריזיס
אין רומעניען.

בוקאַרעשט, 6 (ספּ. טעל.) ד"ר מאַניו האָט הײנט בעקומען די מיסיע צו שאַפען אַ רעגירונג פון דער נאַציאָנאַלער פױערים־פּאַרטײ, בתנאי, אַז דאָס אינערן־מיניסטעריום, אױסערן־מיניסטעריום, און קריגס־מיניסטעריום זאָלען איבערנעהמען נײטראַלע פּערזאָנען.

ד"ר מאַניו האָט דעם ראָזיגען בעדינג נישט אָנגענומען און דער קריזיס דױערט װײטער.

פאָלקס־פערזאַמלונג אין ניו־יאָרק
צום יאָהר־טאָג פון דער באַלפור־דעקלאַראַציע.

ניו־יאָרק, 6 (טעלעגראַפיש דורך יט"א) דאָ איז פאָרגעקומען אַ גרױסע פאָלקס־פערזאַמלונג געװידמעט דעם 11־יאָהריגען יובילעאום פון דער באַלפור־דעקלאַראַציע. מיט רעדעס זענען אַרױס־געטרעטען ד"ר װײצמאַן, לואי ליפּסקי און ראַבינער סילװער. ס'איז אָנגענומען געװאָרען אַ שאַרפער פּראָטעסט־רעזאָלוציע געגען די געשעהענישען בײ דער כותל־מערבי.

האַנדעלס־אָפּמאַך
צװישען ארץ־ישראל און עגיפּטען.

ירושלים, 6 (טעלעגראַפיש דורך יט"א) דאָ איז פערעפענטליכט געװאָרען דער טעקסט פון דעם פּראָװיזאָרישען האַנדעלס־אָפּמאַך צװישען ארץ־ישראל און עגיפּטען, אין'ם אָפּמאַך גיט עגיפּטען די גרעסטע פּריװילעגיעס די ארץ־ישראל'דיגע אױס־אַרבײטונגען, נישט אױסשליסענדיג טאַבאַק.

נישט־יודען זענען בעפרײט
פון צװאַנג־שבת־רוה.

ירושלים, 6 (טעלעגראַפיש דורך יט"א) דער תל־אביב'ער שטאָט־ראַט האָט אָנגענומען אַ בעשלוס, אַז דער צװאַנגס־שבת־רוה איז חל נאָר אױף יודען, נישט־יודען זענען בעפרײט פון דאָזיגען צװאַנג.

אָרגאַניזאַציאָנס־קאָמיטעט
פון דער אומפּאַרטײאישער קאָנפערענץ.

ניו־יאָרק, 6. (יט"א טעלעגראַפיש). אין הסכם מיט די רעזאָלוציעס פון דער אומפּאַרטײ־אישער קאָנפערענץ, האָט לואי מאַרשאַל פערעפענט־ליכט די נעמען פון אָרגאַניזאַציאָנס־קאָמיטעט. אין קאָמיטעט געהען אַרײן פעליקס װאַרבורג, דר. פרענ־קעל, צירוס אַדלער, רױשעמס בעקער, הור בראַון, הערבערט לעהמאַן און פּראָפ. יוליאַן מאָרגענשטערן פּאָרזיצער פון קאָמיטעט װעט זײן פּראָפ. װאַרבורג.

מאָרד אין טעאַטער.
דער קרבן — אַן עגיפּטישע פּרינצעסין.

װיען, 6. (אַטע) די גאַנצע פּרעסע בעשעפ־טיגט זיך מיט דעם מאָרד פון דער 27־יעהריגער עגיפּטישע פירשטין רושירושי מועט, אַ טאָכטער פון געװעזענעם פינאַנץ־מיניסטער מושעט־פּאַשאַ.

בעת די פירשטין איז געװען אױפ'ן פריהמאָר־גען־קאָנצערט איז זי ערמאָרדעט געװאָרען דורך איהר געליבטען, דעם ראָטמײסטער פון דער עסטרײ־כישער אַרמײ באַראָן גאַרטנער.

הײנט יאָהר־טאָג פון דער
אָקטאָבער־רעװאָלוציע.

מאָסקװע, 6 (אַטע) מאָרגען (הײנט, מיט־װאָך) קומען פאָר אין רוסלאַנד די פײערליכקײטען צום יאָהר־טאָג פון דער אָקטאָבער־רעװאָלוציע פון יאָהר 1917. אַלע גרױסע שטעט זענען פײערליך דעקאָרירט.

5000 ארעסטירט אין טאָקיאָ.

טאָקיאָ, 6 (אַ. װ.) דער פּאָליצײ־קאָמוניקאַט שטעלט פעסט, אַז ס'זענען אַרעסטירט געװאָרען 5 טױזענד פּערזאָן אױף דער צײט פון די קאָראָ־נאַציע־פײערליכקײטען. די דאָזיגע אַרעסטירטע גע־הערען צו אַנטי־מלוכה'שע אָרגאַניזאַציעס.

טאָקיאָ, 6 (ספּ. טעל.) ס'װערען געמאַכט גרױסע פאָרבערײטונגען צו די קאָראָנאַציע־פײער־ליכקײטען, ס'זענען אױסגעבױט געװאָרען פיל טריי־אומף־טױערען אין די גאַנצע שטאָט איז אילומינירט. די אױסגאַבען, װעלכע זענען פערבונדען מיט די פײערליכקײטען װערען אָפּגעשאַצט אױף פינף מי־ליאָן פונט שטערלינג.

„צעפּעלין" אין פרידריכסהאַפען

בערלין, 6 (אַטע) די לופטשיף „גראַף צעפּעלין", װעלכע איז הײנט אינרעפּאַריה בײ אַ גרױסען ענטוזיאַזם אָפּגעפלױגען פון סטאַקען (בײ בערלין) איז נאָכמיטאַג בשלום אָנגעקומען קײן פרידריכסהאַפען, װאו זי איז געבױט געװאָרען און פון װאַנען זי איז געהאַט אָפּגעפלױגען קײן אַמעריקע.

שולען פון די מינדערהײטען
זאָלען אין יוגאָסלאַװיען אָפּגע־שאַפט װערען.

בערלין, 6 (אַטע) אין יוגאָסלאַװישען פּאַר־לאַמענט איז אַרײנגעטראָגען געװאָרען אַ געזעץ־פּראָיעקט, לױט װעלכען עס זאָלען װערען אָפּגעשאַפט די שולען פאַר די נאַציאָנאַלע מינדערהײטען. בלױז אין די אַלגעמײנע שולען — און דאָס נאָר ביז 4־טען קלאַס — זאָלען זײן פּאַראַלעל־קלאַסען מיט אונטעררוכטס־שפּראַך פון די נאַציאָנאַלע מינדער־הײטען.

כאָלערע אױף אַ שיף.

שאַנכאַי, 6. (ספּ. טעל.) דאָ איז אָנגעקו־מען די שיף „קונגװאַ", אױף װעלכער ס'איז בעת דער רײזע צװישען די פּאַסאַזשירען אױסגעבראָכען כאָלערע. 20 פּאַסאַזשירען זענען קראַנק אױף דער דאָזיגער שרעקליכער קראַנקהײט.

רעזולטאַט פון די שטאָט־ראַט־װאַהלען אין לענטשיץ.

לענטשיץ, 6. (טעלעפאָניש) די װאַהלען אין לענטשיצער שטאָדט־ראַט האָבן געגעבען פאָלגענ־דען רעזולטאַט: נומער 1 יודישע האַנדװערקער — 2 מאַנדאַטען; פּ.פּ.ס. — 5 מאַנדאַטען; סוחרים—1; האַנדװערקער — 1; פּועלי־ציון — 1; אַגודה—2; ציוניסטען — 2; כ. ד. און נ. ד. — 7; נ.פּ.ר. לינקע — 1; סאַנאַציע — 2 מאַנדאַטען; ליסטע נו־מער 13 — לינקע — אָהן אַ מאַנדאַט.

יודיש טעאַטער אין פילהאַרמאָניע, נאַרוטאָװיטשאַ 20.
אונטער דער לײטונג פון א. בעזמאַן און א. קאָמפּאַניעץ.

מיט'ן אַנטײל פון די יובילײנגס־אַרטיסטען באַריסאָװא, ראַבינאָװיטש און די בעקאַנטע פּרימאַדאָנאַ גאַדיאַ קאַרעני

פרײטאָג, ד. 9 טן. שבת, ד. 10־טן, 9 אָװענד
דער שלאַגער פון הײנטיגען סעזאָן!
40.000 מענשען האָבען געזעהען און בע־װאונדערט די שעהנע הערליכע אױפפיהרונג
די חלומות פון ליבע
מיט 25 שעהנע געזאַנגס נומערן און טענץ אין 3 אַקטען פון לילין, רעזשי: ל. ראַבינאָװיטש
שבת אָװענד פאַר דער פאָרשטעלונג קומט פאָר אַ גרױסע פײערליכקײט מיט'ן אַנטײל פון אַנסאַמבל אַרטיסטען, כאָר, אָרקעסטער צוליב דעם 10־יעהריגען יובילעאום פון פױלען'ס אומאָבהענגיגקײט

שבת, 4 נאָכמיטאָג צו ביליגע פּרײזען
די בעליבטע פּיעסע
ליאָװקע מאַלאַדיעץ
אָפּערעטע אין 3 אַקטען פון סיגאַל מיט שעהנע געזאַנגס־נומערן און טענץ.
זונטאָג אָװענד װערט נישט געשפּילט.
מאָנטאָג, ד. 12־טן, 9 אָװענד — גרױסע פּאָפּולערע פאָרשטעלונג פון 1 ביז 2.50
רומעניש חתונה
אין 3 אַקטען פון שאָר. ראָל „זעכאַר" — דער בעליבטער אַרטיסט א. קאָמפּאַניעץ.

ס'נעמט אַנטײל (לױט א. ב) פרױען: בעזמאַן, באַריסאָװא, גאַדיאַ קערעני, מאַכאַראָװסקאַ, נערה, פאַדערמאַן, קאָמפּאַניעץ. מענער: אַריעל, אײזענבערג, באַלבירסקי, האַמבורגער, מאַכאַראָװסקי, מאַטקאָװ, נײהױז, פּאָלאַנסקי, ישראל קאָמפּאַניעץ, ראַבינאָװיטש, ראַקאָװ.
אַדמינ.: מ. אַרנװאַלד. מוזיק. לײטונג: ל. זעלמאַן. בילעטען אין פילהאַרמאָניע־קאַסע.
אָנאָנס!!! אין פאַרבע־רײטונג: „די פערשעהמטע כלה", „הירש לעקערט"

PORADNIA
WENEROLOGICZNA
פון דאָקטױרים־ספּעציאַליסטען
זאַװאַדזקאַ 1.
נאָר פאַר װענערישע הױט־קראַנקהײטען און מענער־שװעכע. אַנאַליזען פון בלוט און אױס־פלוס אױף סיפיליס און טריפּער. קאָנסי־ליומס מיט ספּעציאַליסטען פון אוראָלאָגישע און נערװען קראַנקהײטען.
קװאַרץ־לאַמפּ. עלעקטרישער הײל־קאַבינעט קאָסמעטיק.
טעגליך פון 8 פריה ביז 9 אָװענד. זונטאָג פון 9 פריה ביז 2 נ"מ. בעזונדערע װאַרטע צימער פאַר פרױען.
װיזיט 3 זל.

די טעגליכע
„GAZETA HANDLOWA"
צוזאַמען מיט דער
„GAZETA LOSOWAŃ"
צו בעקומען אין אַלע קיאָסקען פאַר 20 גר.
צו אַבאָנירען אין דער „Agencja Wschodnia"
Zachodnia 72, 1 p.

זאַפאַרט צו פערמיטען װאױנונגען
בעשטעהענדע פון 1, 2, 3 און 4 צימערן און קיך
מיט אַלע בעקװעמליכקײטען
ערשטקלאַסיגע אױספערטיגונג אױף פּאַמאַרסקאַ 41, ציגעל־גאַס 101
צו בעזיכטיגען אַ גאַנצען טאָג. נעהערע אינפאָרמאַציעס ערטײלט די ביוראָ פּאָמאָרסקאַ 41 טעגליך פון 12 ביז 2 נאָכמיטאָג.
2259

Dr. med. H. NADEL
פּיעטריקאָװער 17
טעלעפאָן 86־68
ספּעציאַל־אַרצט פאַר אינערע קראַנקהײטען.
נעמט אָן פון 4 ביז 6 נאָכמיטאָג.

Dr. med.
W. EYCHNER
גינעקאָלאָג־אַקושער
זגערזשער 11.
טעל. 34-72
נעמט אָן פון 6—8 אָװענד.

אונזער מיטגעפיהל דריקען מיר אױס דעם ה' יוסף קראַקאָװסקי צוליב'ן טױט פון זײן פאָטער
נ"ע מרדכי מענדיל קראַקאָװסקי
די פערװאַלטונג און מיטגלידער פון ערשטען לאָדזער טורן־ און ספּאָרט־פעראײן „בר־כוכבא" (מכבי)
2306

קאָמוניקאַט.
דער קאָמיטעט פון „מלבוש ערומים"
איז מודיע, אַז די װינטער־בעקלײדונג װעט פאָר־קומען חנוכה. קינדער, װעלכע רעפלעקטירען אױף מלבושים, קענען זיך אײנשרײבען אין לאָקאַל פון פעראײן נאַרוטאָװיטשאַ 43 פון 5 ביז 6 אָװענד.
בעמ.: אַלע אונזערע שפּענדער װערען געבעטען װי תמיד, װײטער אונטערצושטיצען אונזער אינסטיטוציע.
די פערװאַלטונג. 2302

Dr. DONCHIN
מאַניושקי 1, טעלעפאָן 9-97
ספּעציאַל אַרצט פאַר אױגענקראַנקהײטען
צוריקגעקעהרט קײן פּױלען.
נעמט אָן טעגליך פון 10—1 מיטאָג און פון 4—7 נ.מ.
זונטאָג פון 10 ביז 1 בײטאָג.

Dr. med. NIEWIAŻSKI
ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס, טריפּער און הױט־קראַנקה.
בעהאַנדלונג פון מענער־שװעכע.
האָט זיך איבערגעצױגען אױף אַנדזשעיאַ 5
נעמט אָן פון 8 — 10 פריה און פון 5—9 אין אָװענד.
בעזונדערער װאַרטע־זאַל פאַר פרױען.

מלחמה=פּאָליטיק

אדער הסכּמה-פּאָליטיק.

אונז, די אַלטע, וואָס האָבען נישט נאָר געשריבען אַרטיקלען וועגען קאַמף־פּאָליטיק נאָר אויך אַ לענגערע צייט געפיהרט און פיהרען נאָך ער היום אין לעבען בײַ שווערע תנאים, די ראַזינע פּאָליטיק — דאַרף איי פּלוג זעהר פרעהען, וואָס אונזער השגה און פּראַקטיק פון קאַמף־פּאָליטיק ברעכט זיך דורך וואָס ווייטער אַלץ אַ ברייטערען וועג אין די פיהרענדיגע יודישע פּאָליטישע קרייזען אין פּוילען.

די לעצטע ויכּוחים אין „קאָלאָ", וועלכע קענען נישט לײַדער בפּרטיות דאָ איבערגעגעבען ווערען, זענען שוין געשטאַנען אויף אַ ברייטערער הויך; אפשר וואָלטען זיי שוין געשטאַנען אויף דער געהעריגער הויך, ווען זיי וואָלטען זיך נישט מוזען איבערברעכען אין דער פּריזמע פון אומבעוואוסטער פערזענליכער פּאָליטיק, וועלכע קרימט זיי אויס.... דאָס לאָזט נישט די ויכּוחים אויפהויבען זיך אויף דער הויך פון אָביעקטיוו־וויסענשאַפטליכען דענקען און פערשטערט אויך אונזער שמחה...

איך וויל דעריבער אין די פאָלגענדע שורות עטוואָס טיפער און אָביעקטיווער אַנאַליזירען דעם ענין. געוויס וועט דאָס אַרויסרופען, ווי געוועהנליך מײַן אַרויסטרעטען, אַ נישט־צופרידענקייט משני הצדדים; דערפאַר וועט דאָס מיר אָבער געבען די צופרידענקייט פון דעם דערפיהלטען הוב...

אייגענטליך, אויב איהר וועט זיך גוט אַרײַנטראַכטען אין דעם ענין, וועט איהר זעהן, אַז עס איז נאָר דאָ איין יודישע פּאָליטיק, דאָס איז די קאַמף־פּאָליטיק, ווײַל אינדראַמאַת'ען הייסט אַ „אַגאָדאַ"־פּאָליטיק, אָדער בעסער געזאָגט, אַנ'אָפּמאַך־פּאָליטיק מיט דער רעגירונג, אַנ'אָפּזאָג פון קאַמף, אָדער אַ „בערוהיגען זיך". די ראַזינגע פּאָליטיק הייסט ווייטער אַ בעפרידיגונג, וואָס ווערט בעשטעטיגט דורך דעם „שלום־אָפּמאַך". געוויס מוזען מיר שטרעבען צו אַ פערשטענדיגונג מיט דער רעגירונג און מיט דער געזעצגעבערישער מאַכט. די ראַזינגע פערשטענדיגונג האָט איבער איהרע גרענ־ניצען.

די רעגירונג, ווי איטליכע רעגירונג בכלל, טענה'עט:

„איך וואָלט אייך געוויס געבען די רעכט אָדער, בעסער געזאָגט, די גלייכבערעכטיגונג, וואָס אייך קומט, אָבער... לײַדער... זענען מיר געבונדען דורך דער עפענטליכער מיינונג, מיט וועלכער מיר מוזען זיך רעכענען אויב מיר ווילען נישט, אַז זי זאָל אונז אַרויסוואַרפען פון זאָטעל!... דעריבער מוזען מיר פריהער צוגרייטען און צופּאַסען די געזעלשאַפטליכע מיינונג און נאָכדעם ערשט ווילען מיר אייך בּיסלעכווײַז געבען אייער גלייכבערעכטיגונג אין דער מאָס. און וועלכער די געזעלשאַפטליכע מיינונג וועט צייטיג ווערען דערפאַר!..."

פרעגט זיך אָבער: דורך וואָס וועט די „געזעלשאַפטליכע מיינונג" צייטיג ווערען? אונטער וועלכער השפּעה?

ענטפערט מען דערויף: אונטער דער השפּעה פון דער וואַקסענדער קולטור, בכלל און דער מאָראַלישער קולטור בפרט!

פרעגט זיך אָבער ווייטער! אונטער וועלכער השפּעה וואַקסט די קולטור? דערויף איז דאָ איין תּשובה: אונטער דער השפּעה פון קאַמף פאַר'ן קיום פון געזעלשאַפטליכע קלאַסען, פעלקער, מדינות און יחידים!

די געזעלשאַפטליכע מיינונג שלייפט זיך אויס און ווערט צייטיג נאָר דורך דעם קאַמף פאַר'ן קיום, וועלכען אַ פאָלק פיהרט. דער ראַזינער קאַמף טאָר קיין מאָל נישט אויפהערען!

די פערשטענדיגונג מיט דער רעגירונג קען נאָר משפּיע זיין אויף די פאָרמען פון קאַמף, וועלכען מיר פיהרען, די ראַזינגע פאָרמען הענגען אָפּ פון דעם בענעהמען זיך פון דער רעגירונג צו אונזערע ענינים: צי זי שטיצט אונז אונטער, צי נישט, צי זי שטעלט זיך אונז ענטקעגען.... ווייטער קענען מיר אײַנגאַנצען אַ געוויסע צייט אונטערשטיצען אַ רעגירונג, פיהרענדיג דערבײַ אַ קאַמף מיט דער געזעלשאַפטליכער מיינונג און אַפילו מיט די געזעצגעבערישע מוסדות פאַר אונזער גאַנצער גלייכבערעכטיגונג און פולבערעכטיגונג.

מען טאָר קיינמאָל נישט פערגעסען, אַז דאָס פיהרען אַ קאַמף פאַר אונזער פולבערעכטיגונג קען נישט און טאָר נישט אידענטיפיצירט ווערען מיט פיהרען אַ קאַמף מיט אַ רעגירונג.

קעמפען פאַר אונזערע רעכט איז אַ גרונדפראַגע, פון וועלכער מען טאָר קיינמאָל נישט אָפּטרעטען; קעמפען מיט דער רעגירונג איז אַ טאַקטישע שאלה; היינט יאָ און מאָרגען נישט...

קעמפען מיט דער רעגירונג — דערויף מאַך איך בעזונדערס אויפמערקזאַם — פאָדערט נישט נאָר מוט און עקשנות, נאָר, דער עיקר, פיל, זעהר פיל טאַקט! דאָ פאָדערט זיך אַ קלוגע, עלאַסטישע און בעזונדערס טאַקט־פולע פּאָליטיק! די ראַזינגע פּאָליטיק איז נישט קיין וויסענשאַפט, נאָר אַ קונסט אין פולען זין פון וואָרט. לאַכט אייך פון דיפּלאָמאַטיע וויפיל איהר ווילט; זי איז אָבער אָפּט אַ נויטיגע זאַך.

מען קען און מען טאָר נישט פיהרען די ראַזינע פּאָליטיק מיט פער'עקשנ'ט צו געמאַכטע אויגען!...

דאָ שפּילט די „קאָנסעקווענץ" אַ סך אַ קלענערע ראָל, ווי די פערזענליכע מעלות פון דעם פּאָליטיקער!

עס איז ווייניג אָנצוזאָגען אַ קאַמף־פּאָליטיק: מען מוז זי קענען פיהרען?.. בײַם נישט קענען פיהרען קען מען אָנטון נאָר די צרות.

אָבער אפשר נאָך שווערער איז צו פיהרען אַ פּאָליטיק פון „פערשטענדיגונג מיט דער רעגירונג אָהן די דערצו־נויטיגע מעלות, ווי אַ געוויסע פּרינציפּיעלע פעסטקייט, אַ בענרעניצטע נאָכגיביגקייט, נישט אַרויסלאָזען פון אויג דעם עיקר ציל יכרומה...

די עיקר סכּנה בײַ דעם „פערשטענדיגען זיך" מיט דער רעגירונג ליגט אין דער צו־גרויסער ווייכקייט פון געוויסע פּאָליטיקער, וועלכע קענען זיך דערבײַ, ווי עס לערנט דער טרויעריגער נסיון, אַראָפּגליטשען ביז צום מה־יפית, חס־וחלילה... מיט די דערמאָהנטע בעגרענצונגען און בעוואָרענישען קען און מוז אַפילו פון צייט צו צייט די פּאָליטיק פון פערשטענדיגען זיך מיט דער רעגירונג איבעררייסען אויף אַ געוויסע צייט די פּאָליטיק פון קאַמף, וועלכע מוז שטענדיג זיין די עיקר־פּאָליטיק!

דאָס איז אַ מין וואָפענשטילשטאַנד, וועלכער איז אייגענטליך אויך אַ טייל פון איטליכער מלחמה.

צו אַ פערשטענדיגונג מיט דער רעגירונג מוז מען שטענדיג שטרעבען, אָבער צוטרעטען צו איהר קען מען נאָר דאַן, ווען עס איז מיט נוצען פאַר אונזער קאַמף מעגליך.

דער בעסטער פּאָליטיקער פון „קאָלאָ" וואָלט געווען דער, ווער עס בעזיצט די מעלות פאַר'ן קאַמף מיט די מעלות פאַר'ן פערשטענדיגען זיך; איז אָבער, לײַדער, אין „קאָלאָ" אַזאַ פערזאָן נישטאָ! דעריבער מוז די אמת'ע פּאָליטישע פיהרונג איינמאָל פאַר אַלעמאָל אַרויסגענומען ווערען פון די הענד פון יחידים און איבערגענומען ווערען דורך דעם גאַנצען קבּוץ פון „קאָלאָ", וועלכע פערטרויט אָן די אויספיהרונג פון פעראַנטוואָרטליכע שליחות יעדען מאָל דער פערזאָן, וועלכע טויג דערצו בעסער פאַר אַלע איבעריגע! אַזאַ מין קאָלעקטיווע אַרבייט וואָלט אויך געווען דער בעסטער מיטעל געגען דעמאַגאָגיע מכּל המינים, וועלכע ברענגט אַזוי פיל פּאָליטישע קלובען אַזאַ שרעקליכען שאָדען!..

כּדי אָבער צו קענען אַזאַ אַרבייט דורכפיהרען מוזען אין אַלע פּאָליטישע קלובען די מיטגלידער אַראָפּוואַרפען פון זיך איין מאָל פאַר אַלע מאָל דעם פּחד פאַר די וואַהלען מיט זייערע דיקטאַטאָרישע אָנפיהרער און ווערען דורכגעדרונגען מיט דעם געפיהל פון אַחריות פאַר'ן פאָלק, פאַר דער מדינה און פאַר דער פּאָליטישער פּאַרטײַ!...

דעפּ. דר. יעקב וויגאָדסקי.

די יודען אין גאַליציען

ערב די בלוטיגע געשעהענישען מיט 10 יאָהר צוריק.

געזאַמעלטע מאַטעריאַלען איבער די געשעהענישען אין לעמבערג אין די געדענקפולע טעג פון נאָוועמבער-דעצעמבער 1918.

עס ווערט איצט 10 יאָהר זינט עס האָבען זיך אָפּגעשפּילט אין לעמבערג און אין גאַנץ מזרח-גאַליציען בלוטיגע פּויליש-אוקראַינישע קאַמפּען. צוליב דעם ווערען איצט פערעפענטליכט פערשידענע בעקאַנטע און ביז-איצט אומבעקאַנטע פאַקטען, וואָס שטעלען פאָר די צוגרייטונגען אין דעם פערלויף פון דער פּויליש-אוקראַינישער מלחמה.

בײַ דער געלעגענהייט ווילען מיר דאָ פּרובּען געבען אַ בילד פון לעבען פון די לעמבערגער יודען אין יענע בלוטיגע טעג מיט 10 יאָהר צוריק, שטיצענדיג זיך דערבײַ אויף די קאַרגע מאַטעריאַלען, וועלכע עס איז אונז געלונגען צו זאַמלען, ווײַל צו יענער צייט און אויך שפּעטער האָבען יודען גיכער געמוזט זיך זיכערן אַ חיי-שעה, ווי אין זינען צו האָבען די געשיכטע.

די קאַטאַסטראָפאַלע מפּלות אויף די פראָנטען און די אויפרעגונג פון די פעלקער צוליב דער לאַנגער בלוטיגער מלחמה, ווי אויך ווילסאָנ'ס פאָדערונג וועגען זעלבּסטבעשטימונג פאַר די פעלקער, האָבען געצוואונגען די עסטרייכישע רעגירונג אָנצוהויבען פערהאַנדלונגען מיט די פערטרעטער פון די בעזונדערע פעלקער וועגען שאַפען אַ פעדעראַלע מלוכה, אין וועלכער עס זאָלען אַרײַנגעהן די מלוכות פון יעדען פאָלק, וואָס וועלען געשאַפען ווערען אויפ'ן גרונד פון אַ קייזערליכען מאַניפעסט. צו דעם צוועק האָבען די פאָרשטעהער פון יעדער נאַציע אין געוועזענעם עסטרייך געדאַרפט שאַפען נאַציאָנאַל-ראַטען. אַזוי אַרום האָט עסטרייך נאָך אין לעצטען מאָמענט זיך בעמיהט צו ראַטעווען.

דעם 17. אָקטאָבער 1918 איז געוואָרען פערעפענטליכט דער קייזערליכער מאַניפעסט, אין וועלכען ס'איז געוואָרען געזאָגט, אַז עסטרייך דאַרף ווערען, לויט דעם ווילען פון די פעלקער אַ פעדעראַלע מלוכה, אין וועלכער יעדעס פאָלק שאַפט אין זיין וואוינאָרט אַנ'אייגענע נאַציאָנאַלע מלוכה. די פעלקער, וואָס דאַרפען בילדען די נייע פעדעראַלע מלוכה, שאַפען נאַציאָנאַל-ראַטען פון פאָרשטעהער פון יעדען פאָלק, וואָס זאָלען פערטרעטען די אינטערעסען פון די פעלקער און שטעהן אין פערבינדונג מיט דער צענטראַלער רעגירונג.

אויפ'ן גרונד פון דעם מאַניפעסט זענען באַלד געשאַפען געוואָרען די נאַציאָנאַל-ראַטען און אויך פון דער יודישער זייט האָט מען אָנגעהויבען פערהאַנדלען וועגען זיכערן די יודען זייערע רעכט אַלס מינדערהייטס-פאָלק. צו דעם צוועק האָבען יודישע פערטרעטער אָפּגעהאַלטען אוידיענצען מיט'ן קייזער קאַרל, אויף וועלכע עס איז געוואָרען אַרומגערעדט די קומענדיגע לאַגע פון די יודען אין דער געוועזענער עסטרייכישער מלוכה, ווי אויך זייערע רעכט אין דער נײַ-געשאַפענער מלוכה-אָרדנונג און דאָס פערהעלטניש פון די יודען צו די זיך שאַפענדיגע נאַציאָנאַלע מלוכות.

אַזאַ אוידיענץ מיט'ן קייזער האָט אויך אָפּגעהאַלטען דער אויבער-ראַבּינער דר. חיות, וועלכער האָט דערבײַ אויספיהרליך אַרומגערעדט די שטעלונג פון דער עסטרייכישער רעגירונג צו ארץ-ישראל, וואָס די ענגלישע רעגירונג האָט שוין געהאַט צוגעזאָגט צו די יודען.

געגען די יודיש-נאַציאָנאַלע פאָדערונגען זענען אויך דאַמאָל אַרויסגעטרעטען די אַסימילאַטאָרען. פון ווין האָט דאָס געטון ד"ר שטערן און אַנדערע, און פון גאַליציען האָט ד"ר לעווענשטיין זיך בעמיהט צו פאַראַליזירען אַלע בעמיהונגען וועגען נאַציאָנאַלע רעכט פאַר די גאַליצישע יודען.

באַלד, אויף אַנ'אוידיענץ פון ד"ר ראָסטלעוויצקי, האָט דער קייזער ערקלערט, אַז וואָס שייך די גאַליצישע יודען, האָט איהם ד"ר לעווענשטיין פריהער ערקלערט, אַז די גאַליצישע יודען פיהלען זיך אַלס פּאָליאַקען און ווילען געהערען צום פּוילישען שטאַט. דאָס האָט ד"ר לעווענשטיין געטון נאַטירליך אויף אייגענער אחריות, ווײַל ער האָט פריהער מיט קיינעם זיך נישט פערשטענדיגט.

געגען דער ערקלערונג פון ד"ר לעווענשטיין האָט ד"ר שטרויכער צוגעשיקט אַ שאַרפען פּראָטעסט צום קייזער. די יודישע פאָרשטעהער האָבען אָפּגעהאַלטען בעראַטונגען און בעשלאָסען צו שאַפען אַ יודישען נאַציאָנאַל-ראַט פאַר גאַנץ עסטרייך און דעפּוטאַט רייצעס איז געוואָרען אויפגענומען בײַם קייזער. רייצעס האָט זיך אָבער נישט פאָרגעשטעלט אַלס ציוניסט און דערפאַר האָט די גאַנצע אוידיענץ געהאַט אַ גאָר קליינעם פּראַקטישען ווערט.

דערווײַל האָבען די גאַליצישע יודען אָנגעהויבען זיך גרייטען צו דער נײַ-געשאַפענער אָרדנונג. קודם איז געקומען אַלס ערשטע די שטאָט סאַמבאָר, וועלכע האָט אויף אַ פערזאַמלונג געפאָדערט נאַציאָנאַלע רעכט פאַר יודען אין גאַליציען און אויך די אָנערקענונג פון ארץ-ישראל פאַר יודען. אין סאַמבאָר איז געוואָרען געגרינדעט דער ערשטער נאַציאָנאַל-יודישער קאָמיטעט אויס פערטרעטער פון אַלע פּאַרטייען, אַלס קעמערל פון קומענדיגען יודישען נאַציאָנאַל-ראַט אין גאַליציען.

דעם בײַשפּיל פון סאַמבאָר האָבען נאָכגעטון אַלע גאַליצישע יודען, וועלכע האָבען געשאַפען נאַציאָנאַלע קאָמיטעטען.

שבת, דעם 26-טען אָקטאָבער 1918 האָט אויך דאָס יודישע לעמבערג געלאָזט הערען זיין שטים. אויף אַ פערזאַמלונג אין „דאָם נאַראָדני" און אין הויף אויף קאָלאָנטאַיאַ און קאָשמיעזשאָווסקאַ זענען געוואָרען אָפּגעהאַלטען ריזיגע מאַניפעסטאַציע - פערזאַמלונגען. 30.000 לעמבערגער יודען האָבען אין אַ מאַניפעסטאַציע-צוג איבער די לעמבערגער גאַסען דעמאָנסטרירט זייערע פאָדערונגען אַלס זעלבּסטשטענדיגע נאַציע, פערלאַנגט נאַציאָנאַלע רעכט אין זייערע וואוין-ערטער און אויסגעדריקט דעם וואונש צו שאַפען אין ארץ-ישראל אַ נאַציאָנאַלע היים פאַר'ן יודישען פאָלק, אין זין פון ציוניסטישען פּראָגראַם.

זונטאָג, דעם 27 אָקטאָבער 1918 איז אין לעמבערג פאָרגעקומען דער צוזאַמענפאָהר פון די ציוניסטישע פערטרויאונגס-מענער אין גאַליציען, כּדי אויסצואַרבייטען אַ פּלאַטפאָרם פאַר די יודישע פאָדערונגען. דער דאָזיגער צוזאַמענפאָהר אונטער דעם עהרען פאָרזיץ פון הרב גדליהו שמעלקעס ז"ל איז געווען אַ מין יודישע קאָנסטיטואַנטע. עס איז געוואָרען בעשלאָסען:

צו פאָדערן פאַר די יודען אַלס גלייכבערעכטיגטען מיטגליד פון פעלקערבונד אַ פערטרעטונג אויף דער אינטערנאַציאָנאַלער פרידענס-קאָנפערענץ;

צו פערלאַנגען אַ פעלקער-רעכטליכע גאַראַנטיע און אינטערנאַציאָנאַלען שוץ פאַר די נאַציאָנאַלע רעכט פון די יודען אַלס מינדערהייט.

פאָדערען די אָנערקענונג פון די יודען אַלס עפענטליך - רעכטליכע קערפּערשאַפט אין אַלע מלוכות, זיכערען די רעכט פון די יודען אין געזעצען, זיי פערווירקליכען אין דער געזעצגעבונג, מלוכה-פערוואַלטונג און יוסטיץ;

דער צוזאַמענפאָהר האָט גענומען צו קענטניש דעם בעשלוס פון דער אוקראַינישער נאַציאָנאַל-פערזאַמלונג וועגען אָנערקענען פאַר יודען די נאַציאָנאַלע אויטאָנאָמיע. דער זיך-שאַפענדיגער יודישער נאַציאָנאַל-ראַט האָט זיך געדאַרפט ווענדען צו דער פּוילישער רעגירונג אין וואַרשאַ, אַז זי זאָל אָנערקענען די יודען אַלס עפענטליך-רעכטליכע קערפּערשאַפט און זיכערען זייערע רעכט.

אַ חוץ דעם איז געוואָרען בעשלאָסען איבערצובויען די קהלות אויף דעמאָקראַטישע יסודות און עס איז געוואָרען אָנגענומען אַ גאַנצע רייה בעשלוסען וועגען ארץ-ישראל.

דער יודישער נאַציאָנאַל-ראַט אין לעמבערג איז ביז צום 1 נאָוועמבער נישט געשאַפען געוואָרען, ווײַל איידער מען האָט זיך נאָך געקאָנט אַרומזעהען, איז אויסגעבראָכען די פּויליש-אוקראַינישע מלחמה.

ל. ט.

אַ שיף מיט נאַראָנים!

אַ קאַפּיטעל רייזע=איינדרוקען פון סאַראַ סמיט.

איך שטעל זיך נישט אוועק אורטיילען איבער די מענשען, וועלכע זענען מיט מיר געפאָהרען אויף די שיף — איר רעכען זיך אליין אויך אַרײַן אין דער „שיף מיט נאַראָנים". ווער פון אונז קאָן זיך דען גענצליך אָפּטיילען פון די גרויסע און קליינע נאַרישקייטען, וועלכע מיר בעגעהען אין לעבען?...

די רייזע צוריק. ווי אַנדערש איז די רייזע צוריק אַהיים! ווי אַנדערש די געדאַנקען, ווי אַנדערש די שטימונגען. עס קאָכען מעהר נישט אין מוח יענע אומבעקאַנטע ערוואַרטונגען — כמעט יעדער מענש ווייסט צו וואָס ער קומט צוריק...

און אפשר דערפאַר זענען די שטימונגען פון די מענשען מעהר אַנגענעהם — עס איז זיך לײַכט מיט זיי צו בעקענען. כמעט יעדער איז אויסגערוהט, גוט געשטימט — און ווען קען מען נאָר אַזוי אַרויסזעהען די נאַרישקייט פון געוויסע מענשען ווי אין דער צייט ווען עס איז זיי גוט?

רוהיג פאָהרט זיך די שיף. אפילו מיט דעם שטורם קימערט זי זיך ווייניג — זי מאַכט אַלע נויטיגע פאָרברייטונגען און פאָהרט זיך ווייטער. און אַז עס קומט אַ שטורם בעגעגענט מען די ווינטען אויף אַ מאָדערנעם אופן — מען ווייזט אפילו נישט אַרויס די טיפע שרעק, וועלכע יאָגט זיך אַרום אין מוח... מאָדערנע מענשען זענען מיר — מיר ווייסען ווי אַזוי צו בעהאַלטען אונזערע פריידען, אונזערע לײַדען, אונזער שרעק.

אָבער צווישען די אַלע מאָדנע מענשען געפינען זיך נאָך אַלץ עטליכע אייניאַכע נשמות, וועלכע זוכען אימיצען ווער עס זאָל אויסהערען דאָס, וואָס עס דריקט אָדער דערפרייט זייערע הערצער.

אַ סך אַזעלכע מענשען געפינען זיך אויף אונזער שיף. אָט צום בײַשפּיל, זענען מיר ערשט דורכגעפאָהרען אַ געדיכטען נעבעל. אין דער טונקעלקייט פון דער נאַכט איז די מעכטיגע מאַשין פון דער שיף שטום געבליבען. צוואַנציג מינוט האָט מען נישט געהערט דאָס קרעכצען און דאָס בורטשען פון דעם אינדזשען. אַ דערשראָקענע האָב איך אויף זיך אַרויפגעוואָרפען עטליכע זאַכען און בין אַרויף אויף דעם דעק. דאָרט האָב איך אויסגעפונען, אַז מיר האָבען זיך אָפּגעשטעלט ווײַל אַנ'אַנדער שיף איז כמעט ווי אַרויפגעפאָהרען אויף אונז. געוויס זענען די מעהרסטע פּאַסאַזשירען וואָס האָבען זיך דאַן געפונען אויף דעם דעק, געווען אויפגערעגט. אָבער ווי פערשידען יעדער האָט אַרויסגעוויזען זיין אויפגערעגטקייט!

די מאָדערנע, ציוויליזירטע נשמות זענען גע-

(ווייטער זעה 6-טע זייט).

ניי׳ער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

ניי׳ער פאלקסבלאט

7 מיטוואָך — כד מרחשון תרפ״ט

נאוועמבער

זון-אויפגאַנג 6.40
זון-אונטערגאַנג 4.03

צום 10־יעהריגעז אונאפהענגיקייטס יובל

(2) ווי מיר דערוויסען זיך, וועלען אין דער פייערונג פון דעם 10־יעהריגען יובילײ פון פוילענס אומאָפּהענגיקייט אַנטײלנעהמען 18,000 שול־קינדער. די שול־מאַכט האָט שוין אַרויסגעגעבען ענטשפּרעכענדע אינסטרוקציעס און פעראָרדנונגען ווי אַזוי די שולען זאָלען אַדורכפיהרען די פייערונגען. די שול־יוגענד נעהמט אַנטייל אין אַלע גאָטעס־דינסטען, בילדעט אַ צוג צום קבר פון אומבעקאַנטען זעלנער, אָרדענט איין מוזיקאַלישע און פריהמאָרגען־פאָרשטעלונגען; אין טעאַטער „פּאָפּולאַרני" ווערט פאָרקומען אַ ספּעציעלע פאָרשטעלונג פאַר דער שול־יוגענד, די שול־יוגענד טרעט אַרויס אונטער אייגענע פעהנער, מיט קרענץ און אונטער די קלאַנגען פון אייגענע אָרקעסטערס און שול־כאָרען.

* * *

(—) אין צוזאַמענהאַנג מיט די פייערליכקייטען צוליב דעם 10־יעהריגען יובילעאום פון דער פוילישער אומאָפּהענגיקייט, ווערט דער לאָדזער וואָיעוואָדע זונטאָג האַלב 2 אַ זייגער בײטאָג אָננעהמען בעגריסונגען פאַר דעם מלוכה־פּרעזידענט, מאַרשאַל פּילסודסקי און רעגירונג פון געזעלשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס, ציוויל און מיליטערישער מאַכט.

* * *

דער פּויזנער קאָמיטעט צו פייערען דעם 10־יאָהריגען יובילעאום פון פוילענס אומאָפּהענגיגקייט האָט אַרויסגעלאָזט אַנ׳אויפרוף אין וועלכען ער רופט איינצוקויפען ראַדיום, כדי צו בעקעמפען דעם ראַק, וואָס איז איינע פון די בעדייטענדסטע געזעלשאַפטליכע פּלאָגען. פאַר די געזאַמעלטע געלדער זאָל איינגעקויפט ווערען ראַדיום פאַר דער כירורגישער קליניק ביי דער פּויזנער אוניווערזיטעט.

* * *

(ב) אויף דעם גערענק־טאָוועל, וואָס ווערט אויס געהאָנגען ווערען אין דער אַלטשטעטישער שוהל צום אָנדענק פון די געפאַלענע יודישע זעלנער אין קאַמף פאַר פוילענס אומאָפּהענגיגקייט וועלען זיין אויסגעקריצט פאָלגענדע נעמען: פּאָרפּאָרוטשניק יוסף קאָפּעל, שמואל באַום, דוד באַנעק, בעטציג מאָריץ, שמעון בערעס, מאַקס בעזבראַרא, איזאַק בלומער, בערעק באָציאַן, מאָשעק בראַנר, בראָניסלאַוו קריגער, ליב צווייגהאַפט, מנשה אייכעל, ישראל פריידענרייך, אהרן גרינשפּאַן, מאָשעק הערשליקאָוויטש, איזאַק קאַפּלאַן, יוסף קראַנצבערג, ישראל קושער, מאיר לאַנגנאַס, ליב ליבטענשטיין, בנימין מילשטיין, מיעטשיסלאַוו אָרבאַך, חיים אָרדינאַנס, מאָשעק פּאַפּערמאַן, יוסף סרומוטקא, בנימין שטאַלצבערג, יוסף שאַמאַטאַ, סאַלאָמאָן טיקלין, יחיאל ווייגטרויב, שמואל ווין, יחיאל יעקב זאַלישעווסקי, בנימין זאַלצבערג, אַברהם זילבערבערג.

גאס פון 11-טען נאָוועמבער

אַזוי וועט הייסען די פּיעטריקאָווער גאַס

(ג) אויף דער נעכטינער זיצונג פון שטאָדט־ראַט־פּרעזידיום איז בעשלאָסען געוואָרען, כדי צו עהרען די בעפרייאונג פון פוילען אַנצורופען די פּיעטריקאָווער גאַס — די גאַס פון 11־טען נאָוועמבער און די קאָנסטאַנטינער גאַס — די גאַס פון מאַרשאַל פּילסודסקי.

געשלעגעז אוז א רעוואלווער-שאס.

דער שטרייק פון די שעכט-הויז-אַרבייטער אָנגענומען דראָהענדע פאָרמען. - געשלעג צווישען שטרייקענדע און הורטאָווניקעס. - דער שטורם אין קהלה. - אנפאַל אויפ׳ן דאָזאָר ציטרינאָווסקי. - א שאס אין קהלה.

ווי בעקאַנט, קומט פאָר שוין זייט 3 וואָכען אַ פערביסענער שטרייק פון די פליישער־אַרבייטער אין די שטאָטישע שעכט־הייזער, וועלכע שטרייקען מיט די פליישער־הורטאָווניקעס פאַר אַ העכערען לוין. די פליישער־הורטאָווניקעס וואָלטען אפשר שוין נאָכגעגעבען די אַרבייטער־פאָדערונגען, געהט זיי אָבער דערין צוצושרייבען דעם אַרטעל, וועלכער איז איינגעאָרדענט געוואָרען ביי די אַרבייטער.

דער דאָזיגער שטרייק האָט שוין געקאָסט זעהר פיל בייז בלוט און ס׳איז שוין געקומען נישט צו איין געשלעג צווישען די שטרייקענדע און די שטרייקברעכער.

אַלע בעמיהונגען צו ברענגען צו אונטערהאַנדלונגען צווישען די צדדים, האָבען נישט געהאַט קיין ערפאָלג. דערווייל האָבען די אַרבייטער פערשאַרפט דעם שטרייק דורך דעם, וואָס די שוחטים זענען נישט צוגעלאָזען געוואָרען צו דער אַרבייט. די שוחטים זענען דעריבער געקומען אין דער קהלה און ערקלערט, אַז זיי קענען נישט שעכטען אונטער אַ שטענדיגען טעראָר און זיי ערקלערען, אַז זיי קענען נישט גאַראַנטירען פאַר דעם, וואָס עס קומט פאָר איצט אין די שעכט־הייזער. די כשרות ביי אַזאַ אַרט שעכטען, האָבען זיי ערקלערט, שטעהט אונטער אַ גרויסען פראַגעצייכען.

צוליב אַזאַ ערקלערונג פון די שוחטים האָט דער פרעזעס פון דער קהלה מינצבערג בעשלאָסען אָנצונעהמען די פערמיטלונג צווישען די צדדים און אויף עהרגעכטען אין אָווענד האָט ער איינגעלאַדען צו זיך די פאָרשטעהער פון די פלייש־הורטאָווניקעס.

צו דער קאָנפערענץ זענען געקומען אַ 40 מאַן פון די הורט־סוחרים. פרעזעס מינצבערג האָט נאַטירליך נישט געקענט אויפנעהמען אַלעמען, האָט ער צו זיך אין קאַבינעט פערבעטען איינינע פון זיי און מיט זיי געפּרובט צו פערשטענדיגען זיך מכח דעם קאָנפליקט.

די הורטאָווניקעס זענען געווען זעהר אויפגערעגט, זיי האָבען ערקלעהרט, אַז היינט איז בעת אַ געשלעג פערוואונדעט געוואָרען זייערס אַ מיטגליד און האָבען דערביי אַרויסגעלעגט אויפ׳ן טיש אַ פערבלוטיגט העמד. זיי האָבען ווייטער ערקלערט, אַז די שוחטים האָבען די פאָריגע נאַכט נישט געשאָכטען אונטערן טעראָר פון די אַרבייטער, דעריבער האָבען זיי, די הורטאָווניקעס בעשלאָסען מיט די אַרבייטער נישט צו אונטערהאַנדלען און זיך בעגנעהן אָהן זיי.

אין קהלה איז אויף דער זיצונג אָנוועזענד געווען דאָזאָר ציטרינאָווסקי. דערוויסענדיג זיך, אַז אין קאַבינעט פון פּרעזעס מינצבערג קומט פאָר אַ קאָנפערענץ, איז ער אַריין אין קאַבינעט. ווען די הורטאָווניקעס האָבען איהם דערזעהן, האָבען זיי אָנגעהויבען איהם אָנגרייפען אַלס פערטרעטער פון די אַרבייטער און זיך געוואָרפען איהם שלאָגען. דערווייל האָט זיך דערהערט אַ שאָס און מ׳האָט ביי איינעם פון די אָנוועזענדע דערזעהען אַ רעוואָלווער אין האַנט.

ס׳איז ענטשטאַנען אַ טומעל, ס׳זענען זיך צונויפגעלאָפען מענשען פון די אַנדערע צימערען, מען האָט געשטעלט די פענסטער. פרעזעס מינצבערג האָט באַלד ווענען פאָרגעקומענעם געמאָלדען דעם שטעטישען סטאַראָסטאַ.

ס׳איז אָנגעקומען פּאָליצײ, וועלכע האָט אונטערגענומען אַנ׳אויספאָרשונג.

אַזוי האָט זיך פערענדיגט דער פּרוב פון דער קהלה צו פערמיטלען אינ׳ם סכסוך צווישען די פלייש־הורטאָווניקעס מיט די אַרבייטער.

רעגיסטראַציע פון יאָהרגאַנג 1908.

היינט דאַרפען זיך רעגיסטרירען אַלע געבוירענע אין 1908 י. וועלכע וואוינען אין 8. פּאָליציי־קאָמיסאַריאַט און זייערע פאַמיליען־נעמען הויבען זיך אָן מיט די בוכשטאַבען:

H. Ch. I. J. K. L. Ł. M.

די רעגיסטראַציע קומט פאָר אין לאָקאַל פון מיליטעריש־פּאָליציייאישען ביוראָ ביים מאַגיסטראַט (פּיעטרקאָווער 212) און קומט פאָר פון 8.15 ביז 1 אַ זייגער בײטאָג.

קאָנטראָל-פערזאַמלונגען פאַר רעזערוויסטען.

(—) אויף נאָוואָ־טאַרגאָווע 18 דאַרפען זיך היינט מעלדען די געבוירענע אין 1900, וועלכע וואוינען אויפ׳ן שטח פון 2. 3. 5. 8. 9. און 11 פּאָליציי־קאָמיסאַריאַט און זייערע נעמען הויבען זיך אָן אויף W.

מאָרגען – פון 1897 אויף

A. B. C. D. E. F. G. H. Ch. I. J. K. L. Ł

אויף קאָנסטאַנטינער 62 דאַרפען זיך היינט מעלדען די געבוירענע אין י. 1888, וואָס וואוינען אויפ׳ן שטח פון 2. 3. 5. 8. 9. און 11 פּאָליציי־קאָמיסאַריאַטען אויף די בוכשטאַבען

A. B.

מאָרגען – פון 1888 י. אויף

C [illegible]

(—) היינט דאַרפען זיך שטעלען אויף לעשנאָ 9, די רעזערוויסטען פון 1888 י. וואָס וואוינען אויפ׳ן שטח פון 1־טען קאָמיסאַריאַט און זייערע פאַמיליען־נעמען הויבען זיך אָן אויף

I. J. K. L. Ł. M. N. O.

מאָרגען — 1. קאָמיסאַריאַט

P. R. S. T. U. W. Z. Ż.

אויף נאָוואָ־צעגעלניאַנע 51, דאַרפען זיך מעלדען די רעזערוויסטען פון 1900 י., וואָס וואוינען אין 1, 4, און 7־טען פּאָליציי־קאָמיסאַריאַט מיט די פאַמיליען־נעמען אויף אַלע בוכשטאַבען.

מאָרגען – פון 901 י. פון 6. 10. און 12, 13. 14 קאָמיסאַריאַט אויף אַלע בוכשטאַבען.

א סענסאציאנעל־ער פראָצעס.

(2) דעם 12־טען אָקטאָבער 1927 האָט זיך צו דער פּאָבאָר־קאָמיסיע אויף טראַוגוטאַ 10 געווענדעט אַ געוויסער מיכאַש קורץ מיט דער ביטע, אַז זיין ברודער זאָל שטעהן פאַר דער קאָמיסיע אויסער דער רייה, ווייל ער איז אַ גייסטיג קראַנקער און ער בעקומט אָפט אָנפאַלען פון משוגעת. די קאָמיסיע האָט ערלויבט, אָבער ווען מ׳האָט געבראַכט צו פיהרען דעם קראַנקען לודעק קורץ, איז ער פערדעכטיגט געוואָרען און ער איז אָפּגעשיקט געוואָרען אין מיליטערישען שפּיטאָל אויף אָבסערוואַציע. נאָך 6 טאָג זענען די דאָקטוירים געקומען צום אויספיהר, אַז קורץ סימולירט און ער איז אָנגענומען געוואָרען אין מיליטער און געגען איהם איז פערפיהרט געוואָרען אַ פּראָצעס פאַר סימולירען און וועלען זיך אויסדרעהען פון מיליטער. די צוויי יונגעלייט מאָריץ ווידראַווסקי און מיכאַל קורץ זענען אויך צוגעצויגען געוואָרען צו פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר העלפען איהם.

נעכטען איז דער פּראָצעס פאָרגעקומען אין היגען קרייז־געריכט. ס׳זענען אַרויסגערופען געוואָרען 40 עדות, צווישען זיי 16 דאָקטוירים. די בעשולדיגטע האָבען זיך נישט אַנערקענט פאַר שולדיג.

דער וואָיעוואָדער־רעפערענט, גירינסקי, האָט ערקלערט, אַז קורצ׳ן האָבען אַריינגעפיהרט די צוויי מיטבעשולדיגטע אַ האַלב־נאַקעטען און אויסגערופען צו די אַרומיגע: „פאָרזיכטיג דער יונג איז משוגע, ער בייסט און שלאָגט!".

איינער פון די בעאַמטע האָט פריהער געזעהן קורצ׳ן פיין אָנגעטון אין צוקערניעס, דעריבער איז ענטשטאַנען אַ חשד אין סימולאַציע און מ׳האָט קורצ׳ן איבערגעשיקט אין שפּיטאָל.

ד״ר פרענקעל האָט געהאַלטען קורצ׳ן אַנדערהאַלבען טאָג אונטער אָבסערוואַציע און האָט פעסטגעשטעלט, אַ קליינע גייסטיגע שוואַכקייט און איהם איבערגעשיקט אין שפּיטאָל פאַר אינערליכע קראַנקע, ווייל קורץ האָט זיך געקלאָגט אויף די לונגען. ד״ר קרויש שטעלט פעסט, אַז אין דעצעמבער האָט ער ביים בעשולדיגטען פעסטגעשטעלט אַנ׳אויגענקראַנקהייט אויפ׳ן נערווען באָדען און האָט איהם איבערגעשיקט צו אַ נערווען־דאָקטאָר.

ד״ר מאַרגאַליס שטעלט פעסט, אַז אין 1906 י. איז קורץ קראַנק געווען אויף אַ טיפוס אין אַ שווערען פאָרם.

ד״ר הורוויטש האָט פעסטגעשטעלט, אַז אויפ׳ן פּראָצעס איז נישט פעסטגעשטעלט געוואָרען קורצ׳ס קראַנקהייט. נאָכ׳ן אויסהערען די רעדעס פון פּראָקוראָר און די פערטיידיגער אַדוו. ביליק און קעמפּנער האָט דאָס געריכט האַלב צעהן אין אָווענד אַרויסגעטראָגען אַ פּסק, לויט וועלכען אַלע דריי זענען בעפרייט געוואָרען.

אויטאָבוס = קאַטאַסטראָפע.

7 פּאַסאַזשירען פערוואונדעט.

(2) ערשט נעכטען האָבען מיר געבראַכט אַ ידיעה וועגען אַ קאַטאַסטראָפע מיט אַנ׳אויטאָבוס און שוין איצט איז ווידער צו פערנאָטירען אַנ׳ענליכען פאַקט, וועלכער איז פאָרגעקומען אויף דעם וועג קאָנין—וולאַדיסלאַוואָוו.

צווישען קאָנין און לאָדז קורסירט אַנ׳אויטאָבוס, וועלכער געהערט צו אַ געוויסען לודוויק מאַקאַראָווסקי. עהרגעכטען איז דער אויטאָבוס, פול מיט פּאַסאַזשירען, אויפ׳ן וועג קיין לאָדז. ביים דאָרף וולאַדיסלאַוואָוו אין פולען גאַנג, אַריינגעפאַלען אין אַ גרובען. דער אויטאָבוס איז צושמעטערט געוואָרען. פון צווישען די פּאַסאַזשירען זענען שווער פערוואונדעט געוואָרען: דער 38־יעהריגער שמחה קאַלטוואַסער, דער 48־יעהריגער אַנטאָני אָלשעצקי פון קאָנין, דער 38־יעהרינגער י. יעקב פערלמאַן און 20־יעהריגע רבקה קאַצענעלסאָן פון לאָדז; די 23־יעהריגע זאָפיאַ קאָספשיאַק פון זגיערזש; דער 39־יעהריגער ערמונד מאַרציניאַק פון פאַביאַניץ; דער 42־יעהריגער אָסקאַר נומער לער פון טורעק.

די אַרויסגערופענע פּאָגאָטאָוויע האָט ערטיילט הילף די געליטענע און די פּאָליציי האָט צוזאַמענגעשטעלט אַ פּראָטאָקאָל און צוגעצויגען צו פעראַנטוואָרטליכקייט דעם שאָפער.

אַקציע צו אַנולירען דעם „טויטען־סעזאָן" פאַר סעזאָן־אַרבייטער.

(—) צוליב דעם, וואָס עס ענדיגט זיך די סעזאָן־אַרבייטען, איז ווידער ענטשטאַנען די פראַגע וועגען ליקווידירען דעם אַזוי־גערופענעם „טויטען סעזאָן".

לויט אַ פעראָרדנונג פון מלוכה־פּרעזידענט דאַרפען די סעזאָן־אַרבייטער נישט בעקומען קיין אונטערשטיצונג פונ׳ם אַרבייטסלאָזען־פאָנד אין דער צייט פונ׳ם „טויטען סעזאָן" ד. ה. אין די חדשים פון דעצעמבער ביז מערץ.

פאַראַיאָהרען איז דער „טויטער סעזאָן" דורך אַ ספּעציעלער פעראָרדנונג אַנולירט געוואָרען און די סעזאָן־אַרבייטער האָבען בעקומען אונטערשטיצונג.

אויף אַ זיצונג פון צענטראַלען אַרבייטסלאָזער פאָנד איז בעשלאָסען געוואָרען אויך היי־יאָהר זיך צו ווענדען צום אַרבייטס־מיניסטער וועגען אַנולירען דעם „טויטען סעזאָן" פאַר די סעזאָן־אַרבייטער.

חונה־הוצאות.

(ב) אונטער דעם פאָרזיץ פונ׳ם שעף פון דער געזונדהייטס־אָפּטיילונג ביי דער וואָיעוואָדזשאַפט ד״ר סקאַלסקי, איז נעכטען פאָרגעקומען אַ זיצונג פון דער קאָמיסיע צו פאָרשען די ענדערונגען פון די לעבענסמיטעל־קאָסטען. עס איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז דער יקרות האָט אין חודש אָקטאָבער אין פערגלייך מיט סעפּטעמבער געשטיגען אויף 1,64 פּראָצענט.

שלעכט קאָרן-ברויט.

(2) אין צוזאַמענהאַנג מיט די אָנקלאַגען פון דער בעפעלקערונג, אַז דאָס קאָרן־ברויט איז זעהר שלעכט, האָט דאָס אינערן־מיניסטעריום פעראָרדנעט אַדורכצופיהרען סיסטעמאַטישע לוסטראַציעס אין די בעקערייען און קאָנטראָלירען די קוואַליטעט פון קאָרן־ברויט.

אויב ס׳וועט ענטדעקט ווערען ביי די בעקערס שלעכט ברויט, וועלען די בעקערס שטרענג בעשטראָפט ווערען.

Dr. med. St. Heinrich
POMORSKA 10, TEL. 47-67
ספּעצ. פון אינערליכע און קינדער־קראַנקהייטען
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ־לאַמפּען־שטראַהלען
צוריקגעקעהרט
נעהמט אָן פון 1–3 נאָכמ. און פון 5–7 אָווענד.

Dr. H. WOŁKOWYSKI
צוריקגעקעהרט
– און איבערגעצויגען אויף –
צעגעלניאַנא 25, טעל. 26-87
ספּעציעל אַרצט פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער־שוואַכע, אַלע אַרט אַנאַליזען, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ־שטראַהלען.
נעמט אָן פון 8–10 פריה, 12–2 נ.מ. און פון 4–8 אָוו.

ארעסטירט א אונטערצינדער.

(2) מיט א קורצער צייט צוריק איז פון בערלין קיין פוילען צוריקגעקומען א נעחיסע יוליאנא וויך וועלכע האט פאר דעם ביסעל געלד, וואס זי האט מיט זיך מיטגעבראכט נעקויפט אין ראדף ליסיקמאלי עטליכע מארגעס ערד, א דירה און א ווירטשאפט אין דארף. פרוי וויך האט אויפ'ן דייטשען אופן געפיהרט איהר בעלעבאטישקייט און אין גיכען עס געבראכט אין א מוסטערהאפטען צושטאנד.

עהערנעכטען האט פלוצים זיך אנגעצונדען חיכ'ם בנינים פון אלע זייטען, אזוי, אז מען האט בישט געקענט כמעט גארנישט אפראטעווען פונ'ם פייער.

די פאליציאישע אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט, אז די ווירטשאפט האט אונטערגעצונדען דער 14-יעהריגער טשעסלאוו קאזשימיערטשיק, א פאראבעק ביים פויער יוזעף אמארט, דער חיכ'ס א שכן. ווען מען האט דעם יוגענטליכען אונטערצינדער געפרעגט, פארוואס ער האט עס געטון, האט ער געענטפערט, אז „די דייטשקע זאל זיך מיט איהר פאמיליע ארויסטראגען צוריק קיין בערלין".

די פאליציי פיהרט ווייטער די אויספארשונג צי איז די אונטערצונדונג פארגעקומען פון דעם יוגענטליכען אונטערצינדערס איינענער איניציאטיוו, צי האבען איהם אויסגענוצט צו זייערע צוועקען דריטע פערזאנען.

——=:§:=——

זעלבסטמארד אין א וואנע.

(2) אין דער באר-אנשטאלט אויף שקאלנא 11 איז נעכטען בעקומען א יונגע פרוי און געקויפט א בילעט אויף א וואנע.

ווען די פרוי האט זיך צו לאנג פערזוימט אין וואנע-צימער און נישט ארויסגעגאנגען, האט דינערשאפט אנגעקלאפט; פון אינווייניג האט קיינער נישט געענטפערט; דעמאלט האט מען אויפגעמאכט די טיר מיט א צווייטען שליסעל און דערזעהן די פרוי ליגען אויף דער ערד אהן בעוואוסטזיין, מען האט ארויסגערופען א דאקטאר, וועלכער האט פעסטגעשטעלט, אז די פרוי האט זיך פערסמט.

נאכ'ן ערטיילען די ערשטע הילף האט מען די זעלבסטמערדערין אפגעפיהרט אין שפיטאל. די סיבה פונ'ם זעלבסטמארד איז — נויט. די זעלבסטמערדערין איז די 20-יעהריגע אגראדארטשיק (מאזורסקא 5).

ארעסטירט טאבאק-שמוגלער.

(2) די פאליציי האט בעקומען א מיטיילונג, אז אין קארלעוו וואוינט די משפחה גאגאלטשיק, וועלכע בעשעפטיגט זיך מיט שמוגלען טאבאק פון אויסלאנד. גאגאלטשיק איז ארעסטירט געווארען און פערמשפט געווארען אויף א גרויסער געלד-שטראף. גאגאלטשיק האט די שטראף בעצאהלט. נעכטען האט מען אין פיעטראקאוו ווידער פערהאלטען גאגאלטשיק'ן מיט זיין פ"וי, וועלכע האבען געפיהרט מיט זיך 100 קילא געשמוגעלטען טאבאק. כדי נישט ארויסצורופען קיין חשד האט גאגאלטשיק געטראגען אויף זיך א מונדיר פון א באהן-בעאמטען. די טאבאק-שמוגלערס זענען ארעסטירט געווארען און געבראכט געווארען קיין לאדז.

שייבלער און גראהמאן

געקינדיגט די ארבייטער.

(—) די דירעקציע פון שייבלער און גראהמאנס פאבריק האט נעכטען געקינדיגט די ארבייטער אויף 2 וואכען.

די דירעקציע וויל נאך דער דאזיגער צייט רעארגאניזירען די ארבייט אויף דעם אופן, אז אנשטאט אויף 4 שטוהלען זאל אנ'ארבייטער ארבייטען אויף 6 שטוהלען.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען.

(2) מ. ליביעץ (פיעטריקאווער 123), מ. מילער (פיעטריקאווער 46), גראשקאווסקי (קאנסטאנטינער 15), פערלמאן (ציגעל-גאס 64), ר. ניעוויאראווסקי (אלעקסאנדער 37), ס. יאנקעלעוויטש (אלטשטאט 9).

פון דער האנדווערקער-צענטראלע

גרינדונג פון בלעכער-צעך.

אונטער'ן פארזיץ פון י. דעסוי איז פארגעקומען די פייערליכע גרינדונג פון בלעכער-צעך. ביי א גרויסען עולם און אין דער אנוועזענהייט פון רעגירונגס-פארשטעהער ה' סימטשאק, עפענט דער פארזיצער די פייערליכקייט און ערקלערט די צילען און אויפגאבען, וואס עס שטעלט זיך דער צעך. נאך א רייה בעגריסונגען פון פערשידענע דעלעגאטען האלט א רעפעראט ראטמאן אדוו. י. ווייצמאן, וועלכער ווערט בעשאנקען מיט אפלאדיסמענטען. דאן קומען פאר וואהלען, וועלכע געבען פאלגענדע רעזולטאטען: אלס עלטסטע פון צעך ווערט געוועהלט ה' אושעראוויטש, צוויי אונטער-עלטסטע די ה"ה דעסוי און קודליק. פערוואלטונג: מ. סענדראוויטש, ה. מ. יאסקאוויטש, ל. כארמאק, ז. זילבערבערג, ל. רושעושניצקי, ל. זיגמונטאוויטש; רעווידיר-קאמיסיע: נ. קעמפנער, אלעק, ש. גראסמאן; שידס-געריכט: אדוו. ראזענטאל, מ. ח. סענדראוויטש, קעמפנער, כארמאק, ד. צדער.

ביי די האנטווערקער.

נעכטען איז פארגעקומען א פערזאמלונג פון די היטעל- און וואליזע- ייסטערס, וועגען די וואהלען צו דער קראנקען-קאסע. ס'איז בעשלאסען געווארען צו שטימען ביי די וואהלען פאר דער ליסטע נומער 7 פון דעם האנדווערקער-פערבאנד.

אויפמערקזאם, ווירטסלייט!

(2) די שטראף-אפטיילונג ביי דער לאדזשער שטעטישער סטאראסטווע האט בעשטראפט א גאנצע רייה הויזווירטען פאר נישט ארורכפיהרען די געהעריגע רעמאנטען אין זייערע הייזער מיט גרעסערע געלד- און ארעסט-שטראפען.

פון „בר-כוכבא" (מכבי).

ווי מען טיילט אונז מיט ברעט צו די טעג דער ערשטער לאדזער יודישער טורן- און ספארט-פעראיין „בר-כוכבא" צוריק אויפצולעבען זיין טעטיגקייט. מיט דער פארבערייטונגס-ארבייט בעשעפטיגען זיך אינטענסיוו די ה"ה אברהם קאן און ישראל גראוועז. דער סעקרעטאריאט איז שוין טעטיג יעדען אוועגד אין לאקאל קאלעינא 5.

פון געריכט.

פאר פאלש שווערען אין געריכט.

נעכטען האט דאס קרייז-געריכט בעהאנדעלט דעם פראצעס געגען א געוויסען סטאניסלאוו יאניאק, וועלכער האט בשעתו, בעת א פראצעס פאלש עדות-געזאגט. די פראקוראטור האט איהם צוגעצויגען צו פעראנטווארטליכקייט פאר פאלש שווערען.

דאס געריכט האט פערמשפט יאניאקען א יף א יאהר טורמע. א העלפט פון דער שטראף איז איהם, צוליב דער אמנעסטיע געשענקט געווארען.

ביי פערמאכטע טירען.

(2) ביי פערמאכטע טירען איז נעכטען אין קרייז-געריכט פארגעקומען דער פראצעס געגען דער 48-יעהריגען וואוושיניעץ קאטשאראווסקי, וועלכער איז געווען בעשולדיגט אין פערגוואלדיגען די מינדעריעהריגע אננא יאראנסקא.

ד. ס געריכט האט פערמשפט קאטשאראווסקי'ן אויף 8 חדשים טורמע.

פון די קינאס.

„קאסינא". אין קינא „קאסינא" ווערט מיט גרויס ערפאלג דעמאנסטרירט דער סענסאציאנעלער פילם א. נ. „די ליידען פון ליבע". דער דאזיגער פילם שילדערט די טראגישע איבערלעבונגען פון א מוטער בעת דעם פויליש-באלשעוויסטישען קריג, פערמאגט א גאנצע רייה טיף ערשיטערענדע מאמענטען, וואס לאזען איבער אויפ'ן צושויער אנ'אונפערגעסליכען איינדרוק.

די הויפטראלע פון דאזיגען בילד שפילט די בעריהמטע רוסישע אקטריסע אלגא טשעכאווא.

„ספלענדיד". אין קינא-טעאטער „ספלענדיד" ווערט דעמאנסטרירט מיט גרויס ערפאלג דאס הערליכע בילד, דער שלאגער פון די רוסישע פילמען א. נ. „דער אבגרונד פון טויט". דער דאזיגער פילם שילדערט די גרויזאמע ממשלה פון רוסישען סאטראפ, דעם קאזאקישען ראטמייסטער בעק-אקאמאלאוו. דאס בילד פערמאגט א גאנצע רייה ריהרענדע מאמענטען, וואס לאזען איבער אויף די צושויער א שטארקען איינדרוק. די הויפט-ראלען קרעאירען אין דעם דאזיגען בילד די בעריהמטע שוישפילער פון סטאניסלאווסקי'ס טעאטער אין מאסקווע, סאלטיקאוו, יורניעיצוו און סאניא קארטאשעווא.

עס נעמט אויך אנטייל א ספעציעלער רוסישער כאר, וואס וועט אויספיהרען פערשידענע רוסישע לידער און ציגיינער-ראמאנסען.

טעלעגראמען.

היינט — שלום-זיצונג

פון דער קעניגסבערגער קאנפערענץ.

קעניגסבערג, 6. (אטע). פון פוילישע קוועלען ווערט מיטגעטיילט וועגען דער דינסטאגדינער קאמיסיע-זיצונג. די זיצונג האט זיך געענדיגט דערמיט, וואס דער נאהענטסטער פלענום איז בעשטימט געווארען אויפ'ן 7-טען נאוועמבער.

ס'איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז קיין אויסגלייך איז נישט מעגליך. ס'איז דעריבער בעשלאסען געווארען צ ושליסען די איצטיגע קאנפערענץ אין קעניגסבערג, אזוי ווי ס'איז אבער מעגליך, אז ס'זאל קומען צו א סחורות-אויסטויש צווישען פוילען און ליטע אויף די בעדינגונגען, וואס ס'ווילען פארשטעלען די האנדעלס-מיניסטעריומס אין ווארשא און קאוונא, איז בעשלאסען געווארען אויפצונעהמען דירעקטע פערהאנדלונגען, פון וועלכע עס זאלען אויסגעשאלטעט ווערען אלע פאליטישע מאמענטע. פון פוילישען צד איז דערביי נאך געמאכט געווארען דער פארבעהאלט, אז די פערקעהרס-פראגע זאל בעהאנדעלט ווערען צוזאמען די אייזענבאהן-פראגע מיט דער פראגע פון פערקעהר אויפ'ן מעמעל.

קעניגסבערג, 6. (אטע). די זיצונגען פון דער אונטערקאמיסיע זענען דינסטאג פערענדיגט געווארען. פון ליטווישע קוועלען ווערט מיטגעטיילט, אז די הויפט-פראגע פון דער זיצונג איז געווען די פראגע, וועלכע עס האט ארויסגערופט וואלדעמאראס, ווי אזוי זאלעסקי וועט זיך פערהאלטען צום פארשלאג איינצופיהרען אנ'אינטערנאציאנאלע פערוואלטונג אין ווילנער געביט, זאלעסקי האט קאטעגאריש אפגעווארפען די עווענטואליטעט פון אויטאנאמיע פאר'ן ווילנער געביט.

דאן איז מען איבערגעגאנגען צו דער בעראטונג וועגען סחורות-אויסטויש צווישען ליטע און דעם ווילנער געביט, וועלכער קומט איצט סיי ווי פאר, ווי וואלדעמאראס האט ערקלערט, דורך שמוגעל. וועגען דעם דאזיגען ענין קומען צו דירעקטע אונטערהאנדלונגען צווישעןביידע רעגירונגען. אט דער בעשלוס זאל זיין דער איינציגער פאזיטיווער רעזולטאט פון די בעראטונגען. מיטוואך (היינט) קומט פאר די שלום-פערזאמלונג פון פלענום.

80 ארעסטירטע אין לעמבערג.

לעמבערג, 6. א.ו.) די אויספארשונג וועגען די געשעהענישען אין לעמבערג קומען ווייטער פאר ביים אנטייל פון א רייה פאליציי-פונקציאנערען. אין די לעצטע שעה'ן זענען ארעסטירט געווארען א צוואנציג אוקראאינישע סטודענטען. ווי „דילא" אינפארמירט דערנרייכט די צאהל ארעסטירטע אין צוזאמענהאנג מיט די עקסצעסען ביז אכציג מאן.

דעפ. רייך געגען דעפ. גרינבוים

זיצונג פון קאלא.

ווארשא, 6. (טעלעפאניש פון אונזער סיים-קארעספאנדענט).

היינט איז פארגעקומען א זיצונג פון קאלא. די גאליציאנער רעפוטאטען האבען פארטגעזעצט זייערע בעשולדיגונגען געגען דעפ. גרינבוים. דעפ. רייך האט פארגעלעגט, אז אנשטאט א פרעזעס פון קאלא זאל געוועהלט ווערען א פרעזידיום. די פראגע איז נישט אפגעשטימט געווארען.

אלס רעדנער פון קאלא ביי די ביודזשעט-דעבאטען איז בעשטימט געווארען דעפ. גרינבוים.

וואהל-ליידענשאפטען

דערהרג'עט א ריכטער.

לאנדאן, 6. (אטע) אין אמעריקע האט די ס'איז דערהרגעט געווארען דער ריכטער אין דער וואהל-שפאנונג דערנרייכט צו דער העכסטער מדרגה שטאט יעסופ. צווישען דעם שעריף און דעם ריכטער איז ענטשטאנען א מחלוקה וועגען די קאנדידאטען. ס'איז געקומען צו א געשלעג, בעת וועלכען דער ריכטער איז ערמארדעט געווארען.

אומגעקומען 2 לופט-פליהער.

ניו-יארק, 6 (אטע) די צוויי אמעריקאנישע בעקאנטע לופט-פליהער קאליער און טוקער, וועלכע זענען ארויסגעפלויגען זונטאג אין דער פריה פון לאס-אנזשעלאס און האבען געוואלט מאכען א רייזע איבער'ן קאנטינענט זענען אראפגעפאלען נעבען פאניקס, דער אפאראט איז צושמעטערט געווארען, ביידע לופט-פליהער זענען דערהרג'עט געווארען.

דערשאסען ביי א פולווער-מאגאזין.

ווילנא, 6 (ספ. טעל.) פערגאנגענע נאכט האט דער וואך-זעלנער, וועלכער האט געהיטען דעם פולווער-מאגאזין אין ווילנא דערשאסען א געוויסען טעאדאר ראמאניאוויטש, וועלכער איז געגאנגען נאהענט צו דעם פולווער-מאגאזין. ראמאניאוויטש איז געשטארבען פון די וואונדען. די אויספארשונג איז אין גאנג.

נייע פאלמאכטען

וועט פאדערען די רעגירונג.

ווארשא, 6. (טעלעפאניש) ווי מיר דערוויסען זיך, וועט די רעגירונג ארויסטרעטען אין סיים וועגען אנערקענען איהר נייע פולמאכטען.

די דאזיגע פולמאכטען זענען נוגע דעם ארויסגעבען אין פארם פון פעראָרדנונגען: קאדעקסען פון ציוויל-רעכט, קרימינעלע און האנדעלס-בעזעצען.

די מיניסטעריומס האבען שוין אויסגעארבייט די געהעריגע פעראָרדנונגען.

בריף אין רעדאקציע.

איך האב דעם כבוד צו מעלדען די עפענטליכקייט, אז אין א מאטיווירטען בריף, אדרעסירט צו דער פערוואלטונג פון צענטראלען פעראיין פון סוחרים און אינדוסטריעלער פון לאדזער וואיעוואדזטווע (פיעטריקאווער 10) האב איך מיטגעטיילט, אז פונ'ם 1-טען דעצעמבער אן פערלאז איך מיין אמט אלס דירעקטאר פונ'ם צענטראלען פעראיין פון סוחרים און אינדוסטריעלער פון לאדזער וואיעוואדסטווע און פערהאלט דעם מאנדאט אלס פערוואלטונגס-מיטגליד.

מיט אכטונג

ם. ארבאך.

מעלדונג.

היינט 9 א זייגער אוועגד קומט פאר אין פאלקס-קלוב (זאוואדזקע 5). א גרויסע פארטיי-פערזאמלונג אויף וועלכער אלע אקט ווע חברים ווערען אויפגעפאדערט צו קומען.

דער ראט פון דער פאלקיסטישער ארגאניזאציע אין לאדז.

פון „ארט".

היינט - צום לעצטען מאל „משיח גייט".

היינט ווערט צום לעצטען מאל געגעבען דער פיעכטיגער 2-טער פראגראם א. נ. „משיח גייט" וואס איז געשפילט געווארען טאג-טעגליך, אהן איבערייס, גאנצע זעקס וואכען ביי א גרויסען מאראלישען און מאטעריעלען ערפאלג.

דער פראגראם וואלט נאך געקענט ציהען און ציהען, אבער עס איז שוין פארטיג דער נייער דריטער פראגראם, אין וועלכען די לייטונג און די קינסטלער פון אונזער יונגען „ארט" האבען אריינגעלעגט א סך כוח און ענערגיע, און מארגען דאנערשטאג וועט ער דערזעהען די ליכטיגע שיין פון דער ראמפע.

דער נייער פראגראם הייסט „אלץ טאנצט!" און איז לויט זיין אלגעמיינער מספר — דער צעהנטער.

זיין אויפפיהרונג דארף זיין א נייער שטאפעל צו די הויכענישען פון דער יודישער טעאטראלישער קונסט, אויף וועלכע עס שטייגט שטאלץ און מוטיג אונזער „ארט".

Dr. med. **H. Lubicz**

צעגעלניאנא 43, טעל. 32-41

ספעציאליסט פאר הויט, ווענערישע און משתין-ווערכע קראנקהייטען. היי זנג מיט קווארץ-לאמפען (האר-אויספאל)

נעהמט אן פון 3-10 און פון 5-8 אוונט.

Dr. med.

B. Robinzon

אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען.

פעטריקאווער 10, טעל. 31-86

נעהמט אן פון 8—$9^1/_2$ פריה און פון $3^1/_2$—$4^1/_2$ נאכמ.

אשיף מיט נאראנים.

(ענדע פון 3־טער זייט).

ווערען נאך מעהר פערביסען און האבען זיך נאך מעהר צוריקגעצויגען פון אנדערע מענשען און די איינפאכע נשמות האבען אין זייער היסטעריקע ארויסגעוויזען די נאקעטקייט פון זייערע פרייד און לייד...

און אין אט דעם טומעל האב איך זיך בעקענט מיט אן'עלטערע דאמע, וועלכע איז איצט געפאהרען דאס הונדערט און צוועלפטע מאל איבער דעם אטלאנטישען ים. זי איז א פראפעסאר אין איינעם פון די אנגעזעהענסטע אוניווערזיטעטען פון אמעריקא. און זי האט אין א העכסט דראמאטישען קול געזאגט צו מיר: „אייערע אויגען בעפעלען מיר, זיי זענען זעהר אינטערעסאנט, אויב איהר וועט מיך מארגען אויפזוכען, וועל איך פרובען אויסטייטשען פון די ליניעס אויף אייערע הענד אייער צוקונפט און אייער פערגאנגענהייט!“

האב איך זי אויף מארגען אויפגעזוכט? געוויס. און אט בין איך איינער פון די נאראנים פון דער שיף.

נאך אן'אינטערעסאנטע בעקאנטשאפט האב איך יענע נאכט געשלאסען: א פראנצויזקע, זעהר אן'עלעגאנטע, מיט זעהר פיל שיק, האט אין א מאמענט פון פערצווייפלונג, זוכענדיג א פריינד, מיר דערצעהלט, אז דער הער, וואס פאהרט מיט איהר איז נישט איהר מאן, אז דער „באנדיט“ האט גאר א פרוי מיט 2 קינדער אין ניו-יארק. אז זי האט איהם שטארק פיינט, אז ער איז א נאר, א גוי, און אז זי איז א יודיש מיידעל — יא, איך בין גערעכט, א יודיש מיידעל, וועלכע איז ערצויגען געווארען אין פאריז — און אז ער האט פערפינסטערט איהר גאנץ לעבען.

זעהר ערנסט האב איך איהר דראמאטישע פערצווייפלונג נישט געקענט נעהמען, ווייל איך האב שוין זינט עטליכע טעג געוואוסט, אז ער איז נישט דער איינציגער וואס האט "פערפינסטערט" איהר לעבען"...

און אויף מארגען שיינט די זון, מענשען שפאצירען זיך מיט זייער נעכטיגער שרעק.

עס זיצען א גרופע מענשען אויף דעם דעק פון שיף און קיבעצען זיך.

די פראנצויזקע זיצט מיט איהר קאוואליער — ער איז אנגעבלאזען און זי פרייט זיך מיט זיין אנגעבלאזענקייט.

איין ניו-יארקער יוד, א סוחר מיט דימאנטען בעריהמט זיך, אז פאר איהם האט פאריז קיין שום סודות נישט. אן'אנדער בעקלאגט זיך, אז פאר איהם איז פאריז נישט געפעהרליך — סטייטש די פרויען זענען דארט אזוי וואגענד, אז ער האט געמוזט פון זיי אנטלויפען.

„און אין בערלין האבען זיי אייך צורוה געלאזט?“ פרעגט אן'אנדערער. און ווייל דער הער וויל נישט, אז מען זאל איהם האלטען פאר א „יאלד“, נעהמט ער זיך בעריהמען מיט אלערליי נארישקייטען...

א ביסעל ווייטער זיצט א פארעל וואס רעדען נישט מיט קיינעם. ביידע זענען אקטיארען — און שלעכטע צונגען זאגען, אז דעם ערפאלג וואס זי האט געהאט אין אייראפא האט צושטערט זיין אינטים גליק.

אין איין ווינקעל שטעהט א נידריגער מאן מיט א בערדעל און מיט אזא קראוואטעל וואס נאר קינסטלער טראגען. א פערטראכטער שטעהט ער און קוקט אראב אין ים אריין. תמיד שטעהט ער אזוי א פערטראכטער און קוקט אין ים אריין. מיט איהם פאהרט זיין פרוי און זייערע צוויי דערוואקסענע קינדער. די פרוי און די קינדער טאנצען אויף אלע בעלער, לאכען און זענען פרעהליך און ער שטעהט א פערטראכטער און קוקט אראפ אין ים אריין. „אפשר שיקט ער דורך די כוואליעס א גרוס צו זיין געליבטען מאנפארנאס? אמאל איז ער געווען א יונגער, זארגלאזער קינסטלער אין לאטיינישען קווארטעל — איצט איז ער אן'ערפאלגרייכער „קאמערציעלער“ ארטיסט פון ניו-יארק. ער האט געלד, ער האט א פאמיליע און פון דעם אמאליגען לעבען איז איהם בלויז געבליבען דאס בערדעל און דאס קראוואטעל...

עס פערדריסט מיך וואס מיינע אויגען זענען אזעלכע שארפע און פארוואס זיי קענען אזוי טיף אריינדרינגען אין מאנכע מענשען...

עס קומען מאמענטען ווען עס ווילט זיך זיצען רוהיג און נישט הערען און נישט זעהען...

און גראד ווען איך דענק אט אזוי, זאגט צו מיר א ניו-יארקער יוד. וועלכער האט אן'אויסערגעוועהנליך גוט הארץ און וועלכער וואלט געוואלט זעהן די גאנצע וועלט גליקליך — ער רעדט צו מיר און צו נאך א קאלעגע, א זשורנאליסט, וועלכער קומט אויך פון אייראפא: „קינדער, איהר ווייסט, עס פערדריסט מיך אזוי שטארק אויף אייך! ביז איך האב אייך בעגעגענט האב איך זיך נישט געקענט מיט קיין שרייבער. די רייזע מיט אייך איז געווען אן'אמת'ער פערגעניגען. פון אייך האב איך זיך דערוואוסט, אז שרייבער זענען אויך מענשען, קלוגע מענשען. די צרה איז נאר, וואס איהר בענוצט נישט אייער קלוגשאפט ווי מען דארף. צו וואס דארפט איהר זיין שרייבער? אט נעהמט מיך צום ביישפיל, איך בין נישט אזוי קלוג ווי איהר, איך האב פאבריקען אין לאנדאן, אין בערלין, אין ניו-יארק און אין שיקאגא. גלויבט מיר, ווען גאט וואלט אייך געהאלפען און איהר וואלט אריין אין אזא געשעפט ווי איך —“

איך צולאך זיך הארציג. אין דעם יוד'ס פאבריק מאכט מען סמאלע — שטעלט זיך פאר, ווען אלע שרייבער וואלטען אריין אין א געשעפט, וואס פאבריצירט סמאלע!

אבער נאך דעם ווי מיין געלעכטער ווערט איינגעשטילט פרעג איך זיך: „ווער איז א גרעסערער נאר, אט דער גוטער ייד אדער איך?...

Dr. med. STUPEL

.12 Szkolna 12.

ספעציאליסט פאר הויט-, האר און ווענערישע קראנקהייטען, מענער-שוואכע, ליכט און ראדיום, רענטגען-שטראהלען און קווארץ-ליכט עלעקטרא-טעראפיע.

נעהמט אן פון 6 ביז 9 אין אווענד.

יורידישע עצות.

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט“ ענטפערען אויף יורידישע פראגען, וואס ווערען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

8301. א טרייער לעזער פון ראדוואנסקא. אויב דער צימער האט א בעזונדערען איינגאנג, דארפט איהר צאהלען פאר איהם דירה-געלד לויט'ן פראצענט-פוס פאר א וואוינונג.

8302. ה. פון פיעטריקאווער 17. אין פרט פון דער סומע גרונד־דירה געלד און אופן פון צאהלען איז יא גילטיג א קאנטראקט, אויב ס'האנדעלט זיך וועגען א געשעפטס-לאקאל.

8303. ל. בלויוויס, בערלין. ס'איז א פראגע אויף וויפיל איהר ווילט פערלענגערען דעם פאס. אויב אויף 2 יאהר ווערט גענומען 60 זל. אויף 6 חדשים ביז 1 יאהר — 40 זל. ביז 6 חדשים 30 זל.

8304. א טעקסטיל-ארבייטער

8305. ז. קיישעק.

8306. אן'איבערגעגעבענער לעזער פון פאדעמביץ. וועגען אייערע ענינים דארפט איהר זיך פערשטענדיגען פערזענליך מיט אונזער יוריסט, טעגליך פון 3—4 [illegible] די צייטונג.

8307. ג. פון זשעראמסקעגא. דער אקט מוז אריינגעטראגען ווערען אין דער היפאטעק.

8308. פנחס לייבאוויטש. אן'אונטערשריפט פון איין שותף פערפליכטעט די פירמע.

8309. א רעזערוויסט פון 1903. איהר ווערט אומבעדינגט גערופען אויף די איצטיגע קאנטראל פערזאמלונגען. פאר די פערשפעטיגטע וועלען פארקומען ערגענצונגס-קאנטראל-פערזאמלונגען.

די זיטען-פאליציי
און די פראסטיטוציע אין פראנקרייך.

די זיטען-פאליציי איז געשאפען געווארען איינצוצוימען די פראסטיטוציע און זי איינהיטען אין הייל־מעדיצינישע ראהמען.

די פאליציי בעשעפטיגט זיך מיט איהר נאר סאציאל און סאניטאריש.

אין די אלטע אור־אלטע צייטען איז די פראסטיטוציע געווען א מין פארם פון גאסטפריינדשאפט איז געקומען אן'אורח און דער מכניס אורח האט געהאט א שעהן ווייב, א שעהנע טאכטער האט ער דעם אורח אויך „מכבד“ געווען מיט'ן ווייב, ווי ער איז מכבד מיט אנדערע זיסיגקייטען.

אט די צייטען זענען שוין פון לאנג א פערגאנגענהייט. הגם זיי האלטען נאך אפ ביי געוויסע ווילדע שבטים פון ווייטען מזרח אונטער אן'אנדער פארם: דער קאפ פון דער פאמיליע איז נישט „מכבד“ דירעקט זיין ווייב אדער זיין טאכטער דעם אורח, אבער ער לויבט פאר איהם די „זיבען חנ'ען“ פון א פרויענצימער.

געווען איז אויך א צייט, ווען די פראסטיטוציע איז געווען א הייליגע, א געטליכע זאך. מען האט בתולות געבראכט אלס קרבן צו גאט. די העברעער האבען אפילו אמאל געדינט צו אבגאט „בעל“, וואס איז געווען דער סימבאל פון דעם, וואס מען רופט היינט „פראסטיטוציע“. אין אלטען רוים איז די פראסטיטוציע אנערקענט געווארען אפיציעל. די „מיידלעך“ האבען געהאט א פאספארט, וועלכער דערמאנט איצט די „קארטע“ פון דער פרעפעקטור.

*

ווי זעהט אויס היינט אין פראנקרייך דער סטאטוס פון די „מיידלעך“?

קען זיך דער מאראליסט צו זיי בעציהען ווי ער וויל. דער סאציאלאג און דער דאקטאר מוז אבער דאס פראבלעם בעטראכטען פון ריין־מענשליכען שטאנדפונקט און זיך מיט דער קראנקהייט בעשעפטיגען, ווי מיט יעדער סאציאלער קראנקהייט — ווי ערנסט זי זאל נישט זיין.

נאר די נידריגע פראסטיטוציע — די פראסטיטוציע פון דער גאס און פון די „פערמאכטע הייזער“ פאלט ארונטער אונטער דער קאנטראלע פון דער פראנצויזישער אדמיניסטראטיווער פאליציי.

די פראנצויזישע רעוואלוציע האט כמעט גאר נישט איבערגעאנדערשט די פערשימעלט־קעניגליכע געזעצען און מנהגים. די פראסטיטוטקעס ווערען נאך היינט בעטראכט ווי א הפקר־זאך, אויסערן געזעץ און זייער בעהאנדלונג איז איינס פון די גרעסטע הינטערשטעליגקייטען פון איצטיגען דעמאקראטיש־פראנצויזישען רעזשים.

דער שטראף־קאדעקס רעדט זעהר ווייניג פון דער פראסטיטוטקע. געזעצליך איז אלזא די פראסטיטוציע נישט קיין פערברעכען, נישט קיין זינד, און זי קען נישט בעטראכט ווערען פאר אומלעגאל. זי ווערט נאר רעגולירט אדמיניסטראטיוו. די רעפרעסיעס צו די „פרויען“ זענען ריין־אדמיניסטראטיווע און דער רעגולאטאר איז דער „זיטען־פאליציסט“.

יעדע פראסטיטוטקע דארף זיך אונטערווארפען פאלגענדע רעגולאמען:

1) זיך איינשרייבען אין א ספעציעל בוך, און ארויסנעהמען א „סאניטארע קארטע“, אויב זי וויל נישט אפגעשטעלט ווערען אין מיטען דער גאס דורך דער זיטען־פאליציי. די קארטע איז איהר „פאטענט“.

2) אין פאל ווען זי ווערט אנשטעקענד קראנק ווערט זי פערשפארט אין א ספעציעלע אנשטאלט (סען־לאזאר).

3) זי איז געצוואונגען זיך אונטערצווארפען א קערפערליכער קאנטראלע, וועלכע קומט פאר איין מאל אין פופצעהן טעג פאר געזונדע (ווייסע קארטע) און אלע אכט טעג פאר קראנקע (ראזע קארטע).

*

די פראסטיטוטקעס ווערען אין אלע בעצירקען שטרענג בעוואכט דורכ'ן ציווילען זיטען־פאליציסט, וואס האט דאס רעכט זיי צו ארעסטירען, ווען זיי ווארפען זיך נישט אונטער די פארשריפטען.

די געגנער פון איצטיגען רעזשים בעמערקען מיט רעכט, אז ס'איז א גרויסע עוולה איבערצולאזען די עלענדע פרויען פאר דער זיטען־פאליציי, זי בעטראכט זיי, סוף כל סוף, ווי א סטאדע הילפלאזע בהמות, מיט וועלכע מ'קען טון וואס מען וויל, מ'זאלט געדארפט אויך די פרויען געבען א העכערען טריבונאל, וואס זאל רעווידירען זייער פסק־דין און זיי נישט אינגאנצען מאכען פאר א הפקר־זאך, פערהאן פרויען, וועלכע דורך א קאפריז פון א זיטען־פאליציסט ליגען איבער 150 טעג א יאהר אין סען־לאזאר.

די געזעלשאפט האט אבער וואס ווייניג איינזעהעניש מיט דעם קלאס אומגליקליכע און איהר פארשטעהערשאפט הויבט נישט אויף ערנסט די אנגעוועהטאגטע פראגע אין דער פראנצויזישער געזעץ־אינסטיטוציע. ס'איז נאך אלץ א פערמאכטע פראגע. א פערבארגענע — א פערשאלטענע.

די אויפגאבע פון דער זיטען־פאליציי איז זעהר א דעליקאטע. זי דארף נישט נאר אכטונג געבען אויף דער ארמיי לעגאלע „פאטענטירטע“ פרויען, נאך אויך אויף די אנפאנגערינס „לערנמיידלעך“, וואס שטעלען זייערע ערשטע שריט אויף דעם גליטשיגען בולוואר. זיי ארבייטען דערווייל האלב־דילעטאנטיש און האלב־פראפעסיאנעל. זיי שעהמען זיך נאך אפשר ארויסצונעהמען א „קארטע“ די ערשטע צייט, און זייער „האנדעל“ ווערט אומקאנטראלירבאר. זיי הייסען „ענסומין“ (נישט אונטערווארפענע) און קאנקורירען אומלאיאל מיט דער אלטער פראפעסיאנאליסטין. דערפאר וואס די קאנטראל איז נישט שולט אויף איהר קען זי אויך פערשפרייטען קראנקהייטען. דא איז די אויפגאבע זעהר אן'איידעלע און אן'ענערגישע גלייכצייטיג. די „אגענטען“ דארפען אפגעבען חשבון — און דווקא שריפטליך — אויף וואס פאר א אופן זיי שפירען נאך דער „אנפאנגערין“. דער אגענט האט נישט קיין רעכט צו ארעסטירען די פרוי, ביז ער האט געמאכט וועגען איהר דריי בעריכטען, זיי זענען געפונען געווארען איבערצייגנד, און דער העכערער אגענט האט בעשטעטיגט זיינע שריפטליכע בעריכטען.

נישט געקוקט אויף אזא פארזיכטיגקייט זענען א סך טעות'ן געמאכט געווארען אויף דעם געביט, אפט האט די זיטען־פאליציי ארעסטירט אנשטענדיגע פרויען, אויף וועלכע זי האט געווארפען א חשד. אזעלכע איבערגעאיילטע ארעסטען האבען ארויסגערופען א טומעל צווישען דער פראנצויזישער געזעלשאפט.

*

די „אומאונטערווארפענע“ ווערט פריהער געבראכט פאר'ן אויספארשונגס־קאמיסאר. דער לעצטער פרובירט מיט אלע מיטלען אפצורעדען די אנפאנגערין פון דער עקעלהאפטער פראסטיטוציע. מוסר'ט זי אויס, שטראפט זי פאטערליך, שילדערט איהר דאס לעבען, וואס ווארט אויף איהר און זוכט צו וועקען אין איהר דאס געפיהל פון כבוד און מענשליכער ווירדע. ער פרובירט, מיט איין ווארט, זי ארויספיהרען אויפ'ן דרך הישר. די „קארטע“ גיט ער איהר ארויס נאר דאן, ווען ס'איז מעהר קיין ברירה נישטא, ווען ער איבערצייגט זיך, אז זי האט פערלוירען יעדען חשק צו ארבייטען און בכלל, אז זי האט ביי זיך אפגעמאכט צו לעבען פון איהר קערפער. דאן — און נישט פריהער — ווערט זי רעגיסטרירט צווישען די „פראפעסיאנאליסטינס“ אין די ביכער פון דער פרעפעקטור.

זשארוש קלעמאנסא האט זיך אמאל פעראינטערעסירט מיט דער פראגע פון דער זיטען־פאליציי און האט געוואלט אריינטראגען געוויסע רעפארמען אין דער אדמיניסטראציע.

אין יאהר 1907, ווען קלעמאנסא איז געווען פרעמיער און אינערן־מיניסטער איז ער אוועק צוקוקען א סצענע פון אויספארשונג אין „דיספאנסער“ (קליניק).

דריי שעה כסדר איז קלעמאנסא געשטאנען און זיך צוגעקוקט מיט'ן גרעסטען אינטערעס צו דעם שענדליכען מארש פון די יונגע פראסטיטוטקעס פאר'ן אויספארשונגס־קאמיסאר; ער האט אויסגעהערט זייער געשיכטע, זיך פעראינטערעסירט מיט זייער לעבען, געוואלט זיך שאפען א קלארען איינדרוק וועגען זייער לעבען און ליידען, ער האט געוואלט ערנסט א טרייסעל טון אט די אלטע, פערפוילטע פראסטיטוציאנס־באסטיליע פון פאריז, אויפרייסען דעם פארהאנג, דעמאסקירען די חולאות, אבער דאס וואס ער האט געזעהען און געהערט איז געווען אזוי טרויעריג, אזוי ענטוישענד, אזוי ווייניג אין איינקלאנג מיט זיינע ערווארטונגען, אז ער איז אוועק מיט דער מיינונג נישט צו טשעפען דעם אויספארש־קאמיסאר, איהם צו לאזען אין איצטיגען צושטאנד און נישט אונטערצונעהמען קיין שום רעפארמען, וועלכע וועלען צו גארנישט ברענגען.

די איבערצייגונגען פון זשארוש קלעמאנסא קענען אבער זיין צווייפעלהאפט פאר אן'אנדערען סאציאלען טוער און געוויס וועט נאך איינער קומען, וואס וועט זיך נישט שעהמען „איינצוריכטען“ זיינע הענד מיט'ן שענדליכען פראסטיטוציע־פראבלעם.

*

נישט אלע פראסטיטוטקעס „ארבייטען“ אויף דער גאס. פיל ארבייטען אין „הייזער“. צווישען די „הייזער“ איז פאליצייליך פערהאן צוויי קאטעגאריעס:

„שאנד־הייזער“ און „ראנדעוואו־הייזער“.

אין די איינפאכע שאנד־הייזער זענען די פרויען פאנסיאנארקעס אינטערנע ד. ה. ארבייטען דארט א גאנצען טאג, ווי אין א פאבריק און לעבען דארט. די „הייזער“ קענען נישט אנדערש געהאלטען ווערען ווי דורך א פרוי. זי מוז האבען א ספעציעלע ערלויבניש.

דאס „הויז“ שטעהט אונטער דער קאנטראל פון דער פראסטיטוציאנס־אדמיניסטראציע און ווערט שטרענג בעוואכט פון דער זיטען־פאליציי.

אלע וואך קומט דארט פאר א מעדיצינישע קאנטראל פון דיספאנסען־דאקטאר. צוויי ביכער מוזען דארט געהאלטען ווערען: אן'אדמיניסטראטיוו בוך, געצייכענט פון דער זיטען־פאליציי און א סאניטאר בוך — געצייכענט פון דאקטאר.

די „ראנדעוואו־הייזער“ זענען אייגענטליך ניט אנדערש ווי די ערשטע, נאר מיט איין איינציגען חלוק. די פרויען, וואס פראסטיטואירען זיך דארט זענען נישט קיין אינטערנע, נאר עקסטערנע. ס'איז אינגאנצען פערווערט איבערצונעכטיגען אין די הייזער.

צווישען המון איז פערשפרייט א קלאנג, אז דארט קלויבען זיך אויף „ארענטליכע“ פרויען, וואס חלש'ן נאך אוואנטורעס, נאך זינד און טוען דאס בלויז צוליב אויסגעלאסענקייט.

נישט אמת, דאס זענען אזעלכע פראסטיטוטקעס ווי אנדערע פראפעסיאנעלע. זיי זענען נאר פון א „העכערען“ ניווא, מיט א שענערער האלטונג. פערהאן אין פאריז אזעלכע לוקסוס־הייזער, וואס זעהען אויס אינוועניג ווי די טעמפלען און וואו די גרעסטע פערזענליכקייטען פון פראנקרייך און אויסלאנד געבען זיך „ראנדעוואו“. ווי זייערע ארימערע קאלעגינס זענען זיי אבער אויך אונטערווארפען דער וועכענטליכער קאנטראל און די זיטען־פאליציי שאנעוועט זיי נישט מעהר ווי יענע, אדער דארף זיי נישט מעהר שאנעווען.

די פרויען וואוינען געוועהנליך ווייט פון „הויז“ און אין זייער קווארטאל גילטען זיי אפט פאר ארענטליכע ארבייטארינס, וואס געהען אוועק מיט־טאג־צייט צו דער ארבייט און קומען צוריק אין אווענד. אדער ביינאכט.

פאריז איז א גרויסע שטאט און יעדער מענש קען אפנארען, ווען ער וויל נישט, אז מ'זאל וויסען זיין אמת'ען פאך.

פערהאן אפילו צווישען די ערנסטע פראסטיטוטקעס, אזעלכע, ביי וועלכע דאס געפיהל פון חרפה איז נאך נישט אינגאנצען אפגעטעמפט, ווי אויסגעלאסען זיי זענען, ווילען זיי דאך נישט, אז זייערע איינענע זאלען וויסען מיט וואס זיי בעשעפטיגען זיך.

(פאריזער היינט). **נ. פראנק.**

אַ געבילדעטע דאַמע שלאָגט פאָר אַ פּלאַן ווי אַזוי איבערצומאַכען אַ שלעכטען מאַן.

עס קומט אָבער אַרויס קלאָר, אַז וואָס אַ מאַן זאָל נישט טהון, וועט ער אַלץ נישט יוצא זיין פאַר'ן ווייב

אין איינעם פון די פּאָפּולערסטע אַמעריקאַנער זשורנאַלען האָט די שרייבערין קענעט מעקגאַוען אָפּגעדרוקט אַן אַרטיקעל אונטער'ן נאָמען „ווי אַזוי איך וואָלט איבערגעמאַכט מיין מאַן".

דער אַרטיקעל איז געבויט געוואָרען אויף אַ ספּעציעלע אונטערזוכונג, וואָס איז געמאַכט געוואָרען אויספרעגענדיג הונדערט פערהייראַטע מענער און אויך הונדערט פערהייראַטע פרויען וועגען דעם, וואָס זיי דענקען פונ'ם פאַמיליען-לעבען היינטיגע צייטען.

און נאָכדעם ווי די שרייבערין האָט אויסגעהערט די אַלע טענות פון די פרויען און די אַלע ענטפערס, וואָס זיי האָבען איהר געגעבען אויף די פראַגען, וואָס זי האָט זיי געשטעלט, איז זי געקומען צו אַזאַ שלוס:

מענער זענען אַ סך שולדיג אין דעם, וואָס די צאָהל פון גט'ען האָט זיך די לעצטע צייט אַזוי שטאַרק פערגרעסערט; ווען מענער וואָלטען זיך מעהר צוגעהערט צו דעם, וואָס זייערע פרויען רעדען, ווען זיי וואָלטען זיך אַביסעל אָנגעשטרענגט איבערצומאַכען, אָדער כאָטש צו ענדערען די שלעכטע איינגעשאַפטען, וואָס געפעלען נישט זייערע פרויען, וואָלטען זיך מאַן און ווייב פערשפּאָרט צו קריגען אַזוי אָפט, און עס וואָלטען פאָרגעקומען ווייניגער גט-פּראָצעסען.

אַ מאַן זאָל איבערמאַכען זיינע איינגעשאַפטען! נישט קיין שלעכטער פּלאַן.

דערמאָהנט דאָס אונז אָבער אָן אַזאַ געשיכטע:

אַ פערהייראַטער מאַן האָט דערצעהלט:

— איך בין געקומען אַ היים און אָנגעזאָגט אַ מידער, זיך געוואָלט צולייגען אַביסעל זיך אָפּרוהען. אָבער אין מיטען דערינען איז מיין ווייב צוגעשטאַנען צו מיר, אַז איך זאָל מיט איהר געהן אין טעאַטער. איך האָב בנישט געוואָלט געהן, זענען מיר איינגעגאַנגען אויף אַ פשרה:

— וואָס פאַר אַ פשרה? — פרעגט מען איהם.

— מיר זענען געגאַנגען אין טעאַטער... — ענטפערט דער מאַן — און מיר האָבען געזעהען אַ שרעקליכע פאָרשטעלונג.

אָט דאָס הייסט ביי אַ פרוי איינגעהן אויף אַ פשרה: דער מאַן זאָל איהר נאָכגעבען און טון וואָס זי וויל...

די שרייבערין פון דעם אַרטיקעל אין דעם אַמעריקאַנער פּאָפּולערען זשורנאַל דערצעהלט איינגע אינטערעסאַנטע זאַכען; זי גיט איבער די ענטפערס, וואָס די פרויען האָבען געגעבען אויף די פראַגען, וואָס זי האָט זיי געשטעלט. און כאָטש זי אַליין מאַכט נישט קיין פירושים דערויף, פיהל איך אָבער, אַז עס פאָדערען זיך דאָ דווקא אייגענע פירושים.

אָט נעהמט פאַר אַ ביישפּיל אָט אַזאַ פאַל:

אויף אַ פראַגע: פון וואָס פאַר אַ שלעכטער איינגעשאַפט דער מאַן זאָל זיך בעפרייען, האָבען איינגע פרויען געענטפערט, אַז זיי וואָלטען געוואָלט, אַז דער מאַן זאָל נישט זיין אַזוי אָפּגעלאָזען און זאָל מעהר אַכטונג געבען אויף זיין קליידונג.

איז דאַכט זיך גוט, האַ?

האָבען אָבער אַנדערע פרויען אויף דער זעלבער פראַגע געענטפערט, אַז זיי וואָלטען געוואָלט, אַז דער מאַן זאָל זיך נישט פּוצען אַזוי פיל און זאָל ווייניגער אַכטונג געבען אויף זיין קליידונג...

עטליכע פרויען האָבען זיך געקלאָגט דערויף, וואָס זייערע מענער האַלטען זיך שטאַלץ אין אַ געזעלשאַפט. אַנדערע ווידער האָבען געהאַט טענות, אַז זייערע מענער זענען געפאַלען ביי זיך, און ווען זיי קומען אין אַ געזעלשאַפט באַמקען זיי צו אַלעם, וואָס אַנדערע זאָגען.

צווישען די, וואָס האָבען זיך בעקלאָגט אויף זייער ראָליע אין פערהייראַטען לעבען, זענען אויך געווען אַזעלכע, וואָס האָבען אויסגעדריקט די מיינונג, אַז ווען דער מאַן וואָלט נישט געווען קיין „פלירט", ווען ער וואָלט זיך ווייניגער אינטערעסירט מיט אַנדערע פרויען, וואָלט געווען זעהר גוט און אַ סך איבעריגע קריגערייען וואָלטען נישט פאָרגעקומען.

זעהר לאָגיש.

האָבען זיך אָבער געפונען אַזעלכע פרויען, וואָס האָבען אויסגעדריקט אַ גאַנץ אַנדער מיינונג וועגען דעם.

איין פרוי האָט געזאָגט:

מיין מאַן איז צו אַ קאַלטער מענש... ער איז שטענדיג פערטון נאָר אין מיר, און אינטערעסירט זיך נאָר נישט מיט קיין אַנדערע פרויען... מיר געפעלט דאָס נישט. אַ מאַן דאַרף זיך אינטערעסירען מיט אַנדערע פרויען אויך.... איך וואָלט זאָגאַר געוואָלט, אַז ער זאָל פיהרען ליבעס מיט אַנדערע פרויען... איך וואָלט געהאַט פערגעניגען פון דעם, וואָס אַנדערע פרויען רייסען זיך איבער איהם"...

די פרוי, וואָס האָט די דאָזיגע מיינונג אויסגעדריקט, איז זיכער נישט די איינציגע. אַ סך פרויען דענקען אַזוי, אָבער...

אָבער בלויז דאַן ווען דער מאַן איז פון דעם טיפּ, וואָס אינטערעסירט זיך נישט מיט קיין אַנדערע פרויען...

זאָל ער נאָר פּרובען זיך יאָ אינטערעסירען מיט אַנדערע פרויען, זאָל ער נאָר פּרובען פערפיהרען עפּעס אַ שטיקעל ליבע מיט אַן אַנדערער, וועלען איהם שוין קיין צרות נישט אויספעהלען; זי וועט איהם דאַן אַזוי דערגעהן די יאָהרען, אַז ער וועט דאָס האָבען צו געדענקען....

איין פרוי האָט זיך געקלאָגט:

איהר מאַן איז זעהר אַ גוטער, ער טוט אַלץ גוטע זאַכען. אָבער....

אָבער ער טוט די גוטע זאַכען נישט אין דער ריכטיגער צייט...

און ווען איז יאָ די ריכטיגע צייט צו טון גוטע זאַכען?

עס פערשטעהט זיך, דאַן ווען זי וועט בעשטימען...

דאָס הייסט, פּשוט גערעדט, אַז ער אַליין זאָל נישט האָבען קיין אייגענע מיינונג; ער זאָל נישט טון קיין זאַך, וואָס ער פיהלט צו טון; ער זאָל זיך אינגאַנצען אונטערוואַרפען איהר מיינונג און איהרע קאַפּריזען...

דאַן וועט ער הייסען אַ גוטער מאַן און עס וועט איהם קומען אַ קניפּ אין בעקעל דערפאַר...

אָבער עס איז נאָר אַ סברה, אַז דאָס וואָלט אויך נישט געטויגט.

אָט האָט מען געפרעגט איין פרוי, וואָס זי האָט אויסצוזעצען געגען איהר מאַן, האָט זי געענטפערט, אַז דאָס ערגסטע, וואָס זי האָט אויסצוזעצען געגען איהם איז דאָס, וואָס ער שטימט איין מיט איהר אין אַלעם, און קריגט זיך קיינמאָל נישט מיט איהר....

"עס זענען פאַרהאַן צייטען, — האָט די פרוי געזאָגט, — ווען איך פיהל, אַז איך וואָלט אַוועקגעגעבען אַלץ אין דער וועלט, ער זאָל ווערען בייז אויף מיר, ער זאָל שרייען, ער זאָל מיך וירלען".

אַן'אַנדער פרוי האָט געזאָגט:

„מיין מאַן איז צו שטיל. איך וואָלט געוואָלט ער זאָל אַמאָל פערלירען די געדולד. איך האָב ליב זיך צו קריגען אַמאָל, און עס פערדריסט מיך שטאַרק ווען איך זעה ווי שטיל ער איז, בעת איך בין אינגאַנצען אַ צוקאָכטע".

איין פרוי האָט געזאָגט:

„מיין מאַן איז צו גוט. איך קען ביי איהם אויספיהרען אַלעם, וואָס איך וויל; איך קען איהם טרעטען מיט די פיס, און דערפאַר געפעלט ער מיר נישט".

איינע וויל, אַז דער מאַן זאָל זיין שטיל, אַ צווייטע וויל, אַז ער זאָל זיין טומלדיג.

איינע וויל, אַז דער מאַן זאָל זיין גוט, אַ צווייטע וויל, אַז ער זאָל זיין שלעכט.

איינע וויל, אַז דער מאַן זאָל זיך קיינמאָל נישט אינטערעסירען מיט קיין אַנדערע פרויען, אַן'אַנדערע וויל, אַז ער זאָל זיך דווקא יאָ אינטערעסירען מיט זיי און זאָגאַר פערפיהרען עפּעס אַ ווייטיגע ליבע....

עס האָבען זיך צווישען די אויסגעפרעגטע פרויען זאָגאַר געפונען אַזעלכע, וואָס האָבען געזאָגט, אַז זיי וואָלטען געוואָלט, אַז דער מאַן זאָל זיין העכער אין וואוקס...

עס געפעלט זיי ווען אַ מאַן איז אַ הויכער, אַ לאַנגער, אַ ברייט-פּלייציגער, אַ געזונטער...

איז דאָך די פראַגע: פאַרוואָס האָבען זיי חתונה געהאַט מיט אַזעלכע, וואָס זענען דאָס נישט?

איז דער תירוץ:

מאַלע צוליב וואָס אַ פרוי האָט חתונה!...

עס האָט זיך איהר גראָד אַזוי געלוינט, האָט זי חתונה געהאַט....

אינטערעסאַנט איז, וואָס סרי מעהרסטע פרויען פיהלען עפּעס אַ מאָרנעם עקעל צו פליכעוואַטע מענער... כמעט אַלע פרויען, וואָס די שרייבערין האָט אויסגעפרעגט, האָבען אויסגעדריקט די מיינונג, אַז זיי האָבען נישט ליב און קענען נישט ליב האָבען אַ מאַן, וואָס האָט אַ פליך.

און עס איז פערהאַן אַ סברה, אַז אַפילו דאַן, ווען אַ פרוי זאָגט אַזאַ מאַן, אַז זי האָט איהם ליב, מיינט זי דאָס נישט, נאַרט זי איהם, ווייל עס לוינט זיך איהר אַזוי....

אַ סך פליכעוואַטע מענער זענען שוין אויף אַזאַ אופן אָפּגענאַרט געוואָרען, און אַ סך וועלען נאָך אָפּגענאַרט ווערען נישט איינמאָל.... מען נוצט זיי אויס, מען רעדט זיי איין זאַכען, וואָס זענען נישט געשטויגען און נישט געפלויגען, און דערנאָך לאַכט מען זיך אויס פון זיי....

איז טאַקע נעבעך אַ גרויסער רחמנות אויף די מענער, וואָס זענען געשטראָפט מיט פליכעוואַטע קעפּ....

פאָדערען די פרויען, אַז צווישען די „שלעכטע איינגעשאַפטען", וואָס מענער דאַרפען פון זיי פּטור ווערען, זאָלען שוין אויך אַריינגעהן די פליכעס... עס זאָל גאָר נישט זיין אַזאַ זאַך ווי אַ מאַן מיט אַ פליך...

אָבער פונקט ווי מען קען זיך נישט בעפרייען פון אַנדערע „שלעכטע איינגעשאַפטען", אַזוי קען מען זיך אויך נישט בעפרייען פון אַזאַ צרה ווי אַ פליך....

און חוץ דעם, ווער ווייסט, אפשר וועלען זיך דאַן גאָר געפינען אַזעלכע פרויען, וואָס וועלען דווקא וועלען, אַז דער מאַן זאָל האָבען אַ פליך...

דער סך הכל איז:

פאַר אַ פרוי קען מען קיינמאָל נישט יוצא זיין. מען איז פאַר איהר נישט יוצא אַפילו דאַן ווען מען איז פאַר איהר צופיל יוצא...

אָט אַזאַ פאַלק איז דאָס!

מ. גלעבאָוויטש.

יודישער קאַמער-טעאַטער
לייטונג: מ. בראָדערזאָן.
לעצטער טאָג
„ארט"
זאַכאָדניאַ 43
ה' ינט. מיטוואָך - 1 פאָרשטעלונג: אָנהויב 9.30 אַ זייגער אָוונט
„משיח געהט!"...
1. פּראָלאָג
2. משיח געהט!...
3. קהלת
4. קאָרטן (באַלאַדע)
5. שאַ, שטיל
6. שמידען
7. שאַכנע-יאַכנע
8. פעטש
9. פריילין מייטעל
10. מ'הוליעט
די קאַסע איז אָפען טעגליך פון 6 אָוונט, שבת פון 1-5 נאָכמיטאָג און פון 7 אין אָוונט.
הנחה-בילעטען גילטיג מאָנטאג, דינסטאָג, מיטוואָך און דאָנערשטאָג.
מאָרגן, דאָנערשטאָג, ד. 8 נאָוו. פּרעמיערע פון 10. פּראָגראַם!

Dr. Z. Rakowski
ספּעצ. פאַר אויערן-, נאָז-, האַלז- און לונגען-קראַנקה.
קאָנסטאַנטינער 9. טעלעפאָן 27-81.
אָפּרינאַמען פון 12—2 און פון 5—7, ... פון 10—11 און פון 3—5

פערקויפט צום טייוועל.

(ראָמאַן).

62)

— — — — — — — — —

קליין איז געזעסען אין זאַרעמבאַ'ס קאַבינעט, וואו אַלץ איז געווען איבערגעקעהרט, און אויסגעהאָרכט מאַרטענס ראַפּאָרט.

— מיר האָבען רעוו-דירט דאָס גאַנצע הויז מיט'ן גאָרטען. עטליכע ערטער האָבען מיר אַפילו צוגראָבען. אין קעלער איז אַדורכגענישטערט געוואָרען אַפילו די קלענסטע שפּאַרע, יעדער ווינקעל, און — גאָרנישט.

ער האָט פערשולדיגט געקוקט אויף קליינען, וועלכער האָט אַן'אויג נישט אַראָפּגענומען פון דעם לאַנג פערלאָשענעם קאַמין.

— איהר מיינט, אַז ער איז דאָ געבליבען? זאַרעמבאַ איז דאָך אָבער נישט קיין משוגע'נער, און וועט אין אַ פאַל נישט איבערבלייבען אין זיין אייגען הויז.

— פון אָנהויב אָן נאָך — האָט קליין געענטפערט — האָב איך אייך שוין געוואָרענט, אַז די מערדער פון דער פרוי ווייס זענען געשיקטע און דרייסטע מענשען... אָך, ניין! דאָס האָב איך געזאָגט נישט אייך, נאָר דעם דאָקטאָר... דאָס איז נישט וויכטיג! זאַרעמבאַ איז אַ זעהר כיטרער שווינדלער. דער כיטרעסטער און געשיקטסטער מענש קאָן אָבער האָבען אַ טעות אין חשבון, אין פערפּלאָנטערען זיך אין די לאָגישע אויסרעכענונגען, איבערוואַקסענדיג זיך אַליין. אונזער חשוב'ער נאָטאַר און זיין ברודער, דער פּולקאָווניק...

— זיין ברודער? — האָט מאַרטען פערוואונדערט אויסגערופען.

— אָך, יאָ, איהר ווייסט עס נאָך נישט. אַלזאָ, זאַרעמבאַ און דער פּולקאָווניק זענען לייבליכע ברידער. צווישען זיי שטעהט אַ שטח פון אַ צוואַנציג יאָהר, נישט מעהר. איצט פערשטעהט איהר שוין?... און איך זאָג דעריבער, אַז זאַרעמבאַ, וואָס האָט מיט אַ טייוואָלישער איבערגעשפּיצטקייט און פאָרזיכטיגקייט אויסגעאַרבייט די דעטאַלען פונ'ם פערברעכען, איז פערפיהרט געוואָרען פון דעם געראָטענעם פּלאַן, און געקאָנט לייכט בעגעהן אַ טעות, און בעהאַלטען זיך ערגיץ אין דער נאָהענט... דאָס איז, פערשטעהט זיך, בלויז אַ סברה פון מיין זייט...

— אָבער...

— ביינאַכט האָט מען מיך געהאַלטען פערשפּאַרט אין אַ קעלער, וואָס האָט אויסגעזעהען, ווי אַ צימער. — האָט קליין איבערגעשלאָגען — איך האָב נאָר וואָס אַליין בעטראַכט די קעלערס, און קיין איינער דערמאָהנט מיר נישט דעם חדר, וואָס האָט מיר געדינט אַלס טורמע. הייסט עס, אַלזאָ...

ער האָט זיך אָנגעברוגז'ט, און זיך פערטראַכט.

מיט איין וואָרט, דאָס דערוויילע גאָרנישט, מאַרטען. איינשלעפערנדיג מיך, האָבען זיי דאָך מיך נישט געקאָנט אַריבערטראָגען אויף אַן'אַנדערער עק וועלט... נאָר, ניין! דאָס איז אונמעגליך! פלוצים איז זיין פּנים אויסגעלייטערט געוואָרען.

ער איז אויפגעשפּרונגען, און אָנגעהויבען שנעל צו שפּרייזען איבער'ן צימער.

— ניין! — האָט ער ענטשלאָסען אויסגערופען — עס איז געווען שפּעטער, ווי אַכט אַ זייגער, ווען זאַרעמבאַ האָט מיך איבערגעלאָזט אַליין אין קעלער. מיט אַ האַלב-שעה שפּעטער איז ער געקומען מיט'ן איינשלעפערנדען גאַז. האַלב ניין אַ זייגער. אין באַנק מיט דער פריילין ווייס איז ער געווען האַלב צעהן אַ זייגער... ניין... כאָטש...

ער האָט זיך אַראָפּגעלאָזט אויף אַ שטוהל, און עטליכע מאָל אַ קלאַפּ געטון מיט דער פויסט אין דער אַנדער האַנד.

— אין באַנק מיט דער פריילין ווייס איז געגאַנגען זיינער אַ שותף, פערגרימירט אַלס — איך. דאָס האָט נישט געקאָנט זיין זאַרעמבאַ. מאַרטען, איך בין אַזוי מיד, אַז אין קאָפּ פּלאָנטערט זיך ביי מיר. איך האָב מורא, איך זאָל היינט נישט אָפּטון קיין גרויסע נאַרישקייטען. פון דער אַנדער זייט, טאָר מען אָבער אַ מינוט נישט באַלעמוטשען. מיר האָבען שוין אַזוי אויך פערלוירען אַ סך צייט.

טאַליע איז אַריין אין צימער, טראָגענדיג היי-סע קאַווע.

דורך דער אָפענער טיר האָט זיך גפלאָזט העררען דער געוורער, וואָס די פּאָליציאַנטען האָבען געמאַכט ביים בעזוכען דאָס הויז.

אויף אַ וויילע האָבען זיך טאַליעס בליקען בעגעגענט מיט קליינס בליק.

— עס איז זעהר ליב פון אייער זייט, וואָס איהר זאָרגט זיך וועגען מיר! — האָט אַ זאָג געטון דער אינספּעקטאָר.

— מיר דוכט זיך אויס, אַז איך האָב עפּיס אינטערעסאַנטעס געפונען! — האָט דאָס מיידעל געענטפערט — זעהט נאָר!

זי האָט איהם דערלאַנגט עטליכע בויגען פּאַפּיר.

— איך האָב די רעכענונגען געפונען אין קיך.

קליין האָט געקוקט אויף דעם צוקער-שפּעך פּאַפּיר, און גאָרנישט פערשטאַנען.

„אַ שטיק וואָרשט, — האָט ער געלייענט — 56 פונט צוקער, זעקס טוץ ליכט א. א. וו. א. וו.

— איהר פערשטעהט נישט? — האָט טאַליע אויסגערופען — קומט אַהער, מאַרטען, זעהט. אייך ווייזען זיך נישט אויס פערדעכטיג די דאָזיגע רעכענונגען?

— ניין! — האָט מאַרטען געענטפערט, שאָקלענדיג מיט'ן קאָפּ.

— אָך! גאָט מיינער, ווי קנאַפּ שכל איהר האָט! אין הויז דאָ לעבען בלויז דריי מענשען, און אין קיך געפין איך רעכענונגען אויף שפּייז, וואָס קאָן שטייען פאַר אַ ראָטע זעלנער...

— זאַפּאַסען, כדי אויסהאַלטען אַ בעלאַגערונג! — איז קליין אויפגעשפּרונגען.

(פאָרטזעצונג קומט)

Dr. ADAM
GROSGLIK
Al. Kościuszki 27
tel. 51-78,
הויט און וועגערישע קראַנקה. ...
נעמט אָן פון 4—7 אין אָוונט
צוריקגעקערט

לעבער
מאַשינאַוועס
ווערן אויסגעבייט
צו ביליגע פרייזן
ג. גאַרדמאַן ציגעלנאַ 29

אונפערגלייכליך איז
Alboril
די פאַרנעהמסטע אַראָמאַטישע הויגיענע זייף.

אַ פּלאַץ
ברייט 50 איילן, לענג 130 איילן אויף בושע-זשינער 55 איז צו פֿאַר-דינגען אויף וואָס כ'איז פאַרע לאַגער.
צו ערפֿאַהרען בזשעזשי-נער 43, ביי ל. זאַקס, אין מוטער-געוועלב. 30
עס ווערט געזוכט
אַנייהער
ביים קאָמפּאַנשטשטעפער גלובנאַ 44. 2305

פּאָטאָגראַפּירט
אייך נור
אין קונסט פּאָטאָגראַפּישען אַנשטאַלט
„Parisien"
69 BRZEZIŃSKA 69
וואו עס ווערען אויסגע-פערטיגט די שענסטע אויפנאַהמען לויט די נייעסטע פאָטאָ-טעכניק.
פּינקטליך! / רעעל! / ביליג!
צופאַהר מיט'ן טראַמוואַי נומער 1.

Dr. med.
BRAUN
וואוינט יעצט
6-טען שרפּיען 1
(בענעדיקטאַ) טעל. 26 40
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט-און ווענערישע קראַנקהיי-טען און מענער-שוואַכקייט נעמט אָן פון 9—11 פריה און פון 5 ביז 8 אָוונט.

Dr.
J. POLAKOW
קינדער-קראַנקהייטען
קאָנסטאַנטינער 37a
טעל. 39-75.
צוריקגעקעהרט
נעמט אָן און דער לעקשינע... (עמעריקאַ-נער 294) פון 2 ביז 3½ נאָכמ. און דערהיים פון 3½—5 נאָכמ.

אַ צימער
איז אָפּצוגעבען גלייך פון ווירט
צו ערפאַהרען אין כאַיי, קאַרפּיש-גאַס 56
ביי ע. אבבסט, טעגליך פון 2—9 אָוונד.

ערשטע לאָדזער פאַבריק
פון בעשלאָג פאַר רייסברייטער
פון אלער ארט
B-cia Kardynast ŁÓDŹ, NAWROT 35 TELEFON 77-42.

—: קלוב פון יודישען :— וו. י. ז. אַ.
פרויען-פערבאַנד
אַלעע קאָשטשושקי 21.
היינט, 9 אַזייגער אין אָוונד, וועט ה'
ד"ר עלענבערג
האַלטען אַ פאָרטראַג אויף דאָס טעמע:
„די ראָלע און בעדייטונג פון דער יודישער אַגענץ"
איינגאַנג פאַר די מיטגלידערינס און איינגע-פיהרטע געסט — פריי! 2300

Dr. med. J. HERSZFINKIEL
15 Zawadzka 15, telefon 11-87
קינדער-קראַנקהייטען
נעמט אָן פון 8—10 פאַרמיטאָג און פון 3—5 נאָכמיטאָג

אל תתהלל ביום מחר!!
כי לא תדע מה ילד יום.
לייג נישט אָפּ אויף מאָרגען
נאָר, אַז דו דאַרפסט ערלעדיגען כאַנדאַנווע זאַכען זאָלסטו גלייך קומען צו לויפען אין ביוראָ
פּעטריקאָווער 17 ד"כ גאַנג זאַכאַדניאַ 52
וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געוויסענהאַפט געשריבען לויט'ן אויסטאַוו אַלערליי ביטעס, קלאַוזולעס, זאַבעזפּיעטשעניעס אויך אַלע שטעט אין פּוילען, אַפּעלאַציעס ציווילנע און קאַרנע אַפּאַ-זיציעס, אַדוואָלאַניעס, רעקורסען וועגען דירה אין עזרזשאָנד-ראָזיעמשי, וועגען פעסער אין קאָמיסאַריאַט-רזשאָנדו און אַלע פּאָליציי-בעצירקען, אַקטען אינטערציזיעס, אַקטע דאַראָ-וויזנעס, קאַרנע כּפראַוועס, ווי אויך אי-בערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען. ספּעציאַליסט פון שותפות-אַקטען. מיט אַכטונג
י. מאַנעלאַ רעכט-קאָנסולענט.

HEMOROIDY

HEMORIN
KLAWE

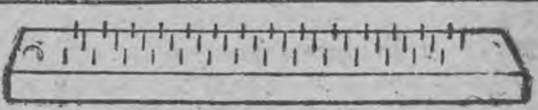

שפּאָרט-געלד!
קויפט
שירמס,
שטעקענס
נור אין דער וועקשטעל פון
ס. פייגענבוים, נאַרוטאָוויטשאַ 19
ווייל איהר קענט דאָרט קויפען מיט
25% ביליגער ווי איבעראַל.
אַכטונג! עס ווערען אָנגענומען אַלערליי רעפּעראַטורען און דעקונג.

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
און דענטיסטישער קאַבינעט.
בזשעזשינער 11, טעלעפאָן 63-37
אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוונד.

ד"ר וואָלינסקי	נאָז, האַלז, אויערן קר.	3—4
ד"ר קערשנער	קינדער קראַנקהייטען	9-11 3-4½
ד"ר שיפמאַן	אינערליכע קראַנקהייטען	11—1
ד"ר לובימש	הויט און געשלעכט-קר.	12½—1½
ד"ר שמירגעלד	נערווען און גײַסטיגע קר.	1—2
ד"ר גאָלדבלאַט	אויגען-קראַנקהייטען	12½—½
ד"ר עליאַסבערג	כירורגישע קראַנקה.	1—2
ד"ר בערגמאַן	פרויען און געבורטס-הילף	3—4

פּסיכאָ-טעראַפּיע, שפּראַך-שטערונגען ווי שטאַמלען א. א. ווי פּאָקען-שטעלען, קינסטליכע בערג-זונן-בעשטראַהלונג איינ-שפּריצונגען, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אָפּעראַציעס. אויף פערלאַנג—וויזיטען אין שטאָט,—אין לאַבאָראַטאָריום ווערען אַנגענומען אַלע אַרט אַנאַליזען, ווי אויך פלעגמע און בלוט
אימפונגען געגען שקאַרלאַטין.
ד"ר לאַזשינסקי סטאָראָפּאָלסקאַ
צאָהן-אַרצט 10—1 3—6
קינסטליכע צייהן, קאָראָנען, מאָסטען א. אַ. וו.
די לעטשניצע איז אויך טעטיג זונטאָג.

לייה-ביבליאָטעק א. נ.
פון א. איידענשלאַס
איז טעטיג יעדען טאָג פון 6—9 אין אָוונד, אַ חוץ דינסטאָג. שבת פון 10 ביז 1 מיטאָג און פון 6—9 אין אָוונד.

לעטשניצע פון דאָקטוירים הפּעציאַליסטען
פון ערצטליך-דענטיסטישער קאַבינעט
זגיערסקאַ 17 טע. 16-33.

ד"ר ראַקאָווסקי	נאָז האַלז, אויערן קר.	10—11 2—5 6—7
ד"ר רושאַנער	הויט און געשלעכט קר.	10—11 1—3
ד"ר גאָלדשטיין-פּאָלאַק	אויגען-קראַנקהייטען	1—2 7—8
ד"ר יוסטמאַן	נערווען קראַנקהייטען	12—2
ד"ר ראָזענצווייג	קינדער-קראַנקהייטען	10—12 4—5
ד"ר פּאַפּיערני	פרויען און געבורטס-הילף	11½-1 5—6
ד"ר קאַנטאָר	כירורגישע-קראַנקהייט.	5-6 זו. 1—2
ד"ר ווייַנבערג	אינג. הערץ, לונגען-קר.	11-1, 5½—7
ד"ר סטופּעל	רענטגען	10—12 4—6
א. גראַדזענסקי	צאָהן-אַרצט	5—7
ג. ראָזעס	צאָהן-אַרצט	9—2

צאָהן-פּלאָמבעס, בעלייכטונגען, קראָנען, מאָסטען א. א. וו.
בײַ דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרן
אַ רענטגען-אינסטיטוט
[illegible]
די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.
וויזיטען אין דער שטאָט.
ערצטליך-קאָסמעטיש. קאַבינעט
ד"ר. מ. מאַרקוס נעמט אָן פון 5—7 אָוונד

LEKARZ DENTYSTA צאָהן-אַרצט
St. GELBERG
אַנדזשעיאַ 15, טעל. 08-31.
היילט גאַנץ פערנאַכלעסיגטע צייהן- און מויל-קראַנקהייטען, ציהונג אָהן שמערצען, היילט מיט ליכט-בעשטראַהלונג, ספּעציעלער לאַבאָראַטאָריום פון קינסטליכע צייהן
נעהמט אָן פון 9 פריה ביז 7 אָוונד.

כעמיש-באַקטעריאָלאָגישע
לאַבאָראַטאָריע
מאַגיסטער נ. שאַץ
פּעטריקאָווער 37, 2. שט. פראָנט.
אַנאַליזען פון קאַל, אורין, לייכעק א. אַ. וו.
אורין-אַנאַליז — 4 זל.

Dr. RÓŻANER
[illegible]
(Narutowicza) 9 ... tel. 28-96
[illegible]

Dr. A. MAZUR
צוריקגעקעהרט.
ספּעציאַל-אַרצט פאַר אויערן, נאָז און האַלז-קראַנקהייט ווי אויך שטום און שפּראַך-פעהלער
האָט זיך איבערצויגען אויף
וואָסקאַדניאַ 65, טעל. 66-01
(איינגאַנג אויך דורך פּיעטריקאָווער 46).

אַבאָנעמענטס-פּרייז: אין לאָדז — 5 זל. אַ חודש מיט צושטעלען אַ היים; אויף דער פּראָווינץ — 6 זל. אַ חודש; אין אויסלאַנד מיט 30 פּראָצ. טייערער.
[illegible]

אַנאָנסען-פּרייז: פאַרן טעקסט—15 גר. פאַר ... 20 גר. ... אין טעקסט—40 ... 60— ... 4 ... 1 ... 15— ... 7 ... 100 ... 14 ... 50 ...

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman.
Czcionkami i druk „Najer Folksblat" Piotrkowska 21.